

Siunnersuummut oqaaseqaatit

Nalinginnaasunik oqaaseqaatit

1. Aallarniut

Siunnersuut siunertaqarpoq atortulersuutitut qorsuusunut ikaarsaariartornerup ilassutissaatut. Annertuunik periarfissaqarpoq nunami maani nukissiuutit piujuaannartitsinermik tunngaveqartut suli annertunerusumik iluaqutigineqarsinnaaneritut, nukissiuutillu pineqartut iluaqutigineqarnerisigut tamanna aningaasarsiornermut avatangiisillu illersorneqarneritut atatillugu iluaqutissartaqarfiullarluni. Nukissiuutinik atuinerup atortulersuutitut qorsuusunik taaneqartartunut ikaarsaariartortinneqarnera pisariaqarpoq nukissiuutinik atuinerup naammassisaqarfiunerulerneratigut aammalu nunap piinik ikummatissanik soorlu aamarsuarnik, gas-imik uuliamillu atuinermit nukissiuutitut piujuaannartitsisunut - soorlu erngup nukinganut, seqernup qinngorneritut aamma anorisaatitut ikaariartornikkut. Inatsisissatut siunnersuut una aqutigalugu nunatsinni nukissiuuteqarnikkut pilersuinerup ilaa allangortinneqassaaq nunap piinit ikummatissaniit erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuuteqarnermut.

Nukissiuutinik atuinerup naammassisaqarfiunerulersinneratigut aammalu nukissiuuteqarnermik allanguinikkut nunap piinik ikummatissanik pisariaqartitsineq appariaateqassaaq. Taamaasillunilu ikaarsaariartortoqassaaq aningaasarsiornermut ikummatissanik pisariaqartitsiviunngitsumut. Nukissiuuteqarnikkut ingerlatsinernut qorsuusumut ikaariartornikkut uuliap akiata allangorarneranit sunnersimaneqartarnek peerneqassaaq, kiisalu aamma niuernikkut aningaasarsiornermi oqimaaqatigissitsineq pitsanngorsarneqassalluni.

Suliniutit nalilerneqartut nukissiuutinik piujuaannartitsisunik atuinerup annertunerpaamik iluaqutigineqarsinnaaneramik, tassaapput Nuup erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuuteqarnikkut pilersorneqarnera, kiisalu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuuteqarfimmik Qasiqianguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik pilersitsinissat. Ataatsimut suliniutit pineqartut peqataassapput Kalaallit Nunaata nukissiuutinik piujuaannartitsisunik atuinerata 70 pct.-it missaanniit 90 pct.-it missaannut annertunerulernissaanut. Tamannalu Kalaallit Nunaata CO2-mik aniatitsinerata appariaatigissavaa 114.000 tons-it missaannik 2030-imi.

Ilanngullugulu aamma pisariaqarpoq Nuup nukissiuuteqarnikkut pilersorneqarnerata aningaasaliiffigineqarnissaa, illoqarfiup suli annertusiartuinnartumik nukissiuuteqarnikkut

pisariaqartitsinera naammassineqarsinnaaqullugu. 2010-miilli taseq nukissiuuteqarnermut imeqarfiusoq tatsimut imermit kuuttartumiit annerusumik atuiffiulersimavoq.

Naatsorsuutigineqarpoq 2024-imiit tatsimi imeq annikippallaalersimassasoq, nukissiuuteqarnikkut tamakkiisumik pilersuisinnaanermut, aammalu nukissiorfik allineqangippat, tamatumalu saniatigut Kangerluarsunnguup Tasiata aamma Isortuarsuup, akornanni sulluliortoqangippat pisariaqalissalluni nunap piinik ikummatissanik atuinerup atorneqaleqqinnissaa.

Nukissiuutinik piujuaannartitsisunik atuinermut ikaarsaernerup nunatsinni qorsuusunik nukissiuuteqarnikkut peqataaffigissavaa nunatta nunat tamalaat akornanni FN-imi nunarsuarmit piujuaannartitsisumik ineriartortitsinerisa ilalersorneqarnissaa, nukissiuutinik piujuaannartitsisunik nunatsinni ineriartortitsinitsigut. Tamatumani ingammik pineqarpoq anguniagaq 7 piujuaannartitsisumik nukissiuuteqarneq, anguniagaq 9 suliffissuaqarnikkut piujuaannartitsineq, ineriartortitsineq aamma attaveqaasersuineq kiisalu anguniagaq 13 silaannaap pissusaanut atatillugu suliniutit.

Inatsisissatut siunnersuutikkut aalajangersarneqarput killiliussatut atugassarititaasussat, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfissanik sanaartornernut, aningaasalersuinissanut aamma ingerlatsinernut, Nuummumut kiisalu Qasigiannuanut Aasiannullu pilersuinermut atatillugu, tamatumaniissaaq nammineq aningaasalersuisinnaaneq aamma avataaniit aningaasalersuisitsisinnaaneq.

1.1 Tunuliaqutasut

Naalakkersuisut november 2017-mi akuersissutigaat Nukissiuuteqarnermut Imermillu Pilersuinermut Immikkoortumut Pilersaarut. Immikkoortumut pilersaarummi anguniakkat pingaarnertit tassaapput nukimmik pilersuinikkut aaqqissuussinerit nutarterneqarnissaat, aamma nukissiuutinik piujuaannartitsinermik tunngavilinnik sumi tamani tamatumunnga periarfissaqarfiusuni atuilernissaaq. Taamaasillunilu pisortat nukissiuuteqarnikkut pilersuinerat sapinngisamik annertunerpaaq 2030-imi sapinngisamik nukissiuutinit piujuaannartitsinermik tunngavilinnit tunniunneqartalersimassaaq. Tamatuma saniatigut immikkoortumut pilersaarut pingaarnertut anguniagaqarpoq peqataanissamik Kalaallit Nunaanni sumiluunniit innaallagissamut imermullu akit appasissuunissaasa qularnaarneqarnissaannut.

Anguniakkallu pingaarnertit saniatigut aamma anguniakkat immikkoortut 35-it ilaattut marlunni ersippoq suliaqartoqassasoq aalajangiiffigisassatut siunnersuummik erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigiannugit aamma Asiaat nukissiuutinit pilersorneqalernissaat pillugu suliaqartoqassasoq (anguniakkat immikkoortuat 12) kiisalu aamma illoqarfinni maanna erngup nukinganik nukissiorfeqarfiusuni arfinilinni aningaasalersuisoqassasoq qularnaarumallugu erngup nukingata eqqakkanik ikuaallaneq ilanngullugu aammalu nukissiuutit piujuaannartitsinermik tunngavillit allat ilanngullugit illoqarfinni innaallagissamik kiassaanermillu pisariaqartitsinermik tunniussisinnaassatut (anguniakkani immikkoortoq 11).

Tamanna tunuliaqutaralugu ukiuni arlaqartuni sulissutigineqarsimavoq Qasigiannuguit aamma Aasiaat erngup nukinganik iluaquteqarnikkut pilersorneqalernissaannut aalajangiiffigisassatut siunnersuut, kiisalu aamma Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfiup Nuummur pilersuisup allineqarnissaa.

Tamatumunnga atatillugu Inatsisartut 2019-imi ukiakkut ataatsimiinnerminni akuersissutigaat Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut siunnersuut, sulissutigeqqullugu Qasigiannuguit aamma Aasiaat erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfeqalernissaannut sanaartornissamut pilersaarusiornissaq, kiisalu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukimmik Nuup pilersorneqarnerata annertusineqarnissaa (UKA 2019/153). Siunertaasoq tassaavoq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuuteqarnikkut suliniutip nukissamik piujuaannartitsinermik tunngavilinnik atuinerup annertusineqarnissaa. Aalajangiiffigisassamut siunnersuummullu ilanngullugu suliarineqarpoq ilanngunneqarlunilu “Nassuiaasiaq Qasigiannuguit aamma Aasiaat erngup nukinganik iluaquteqarluni nukimmik pilersorneqalernissaannut, kiisalu Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup Nuummur pilersuisup allineqarnissaa pillugu”.

Aningaasarsiornikkut nalorninartut COVID-19-ip kingunerisaanik pilersut pissutigalugit taamanikkut Naalakkersuisuusut 2020-ip aasaani aalajangerput suliniummi inuiaqatigiinni aammalu ingerlatsinermut aningaasarsiornerup attanneqarsinnaassusii naatsorsoqqinneqassasut, kiisalu aamma Namminersorlutik Oqartussat tigoraaannarnik aningaasaateqarneranni suliniutip kingunerisinnaasai naatsorsoqqinneqassasut. Tamanna tunuliaqutaralugu 2020-ip ukiaani erngup nukinganik iluaquteqarnikkut nukissiorfiliornissami inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut sunniutaasinnaasut COVID-19-ip kingunerisai tunngavigalugit naatsorsoqqinneqarput. Naatsorsueqqinnerit suliarineqarput avataaneersunit siunnersortinit NIRAS-imeersunit aamma PwC-meersunit.

2. Siunnersuummi tunngaviusut pingaarnerit

2.1 Inatsisit atuuttut

Kalaallit Nunaanni nukissiuuteqarnikkut atugassarititaasuni inatsisitigut killiliussat siullertut pingaarnertullu nukissamik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 14, 6. november 1997-imeersumi, nukissamik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 9, 15. november 2007-imeersumi (Atassusernermut akiliutinik akileeqqusinermut tunngaviusoq), aamma Nukissamik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaasa allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 41, 23. november 2017-imeersumi (Ataasiakkaarluni kiassarnermut uuttuutit) (matuma kingornagut “nukissiuutinik pilersuinermit peqqussut”) allanngortinneqartumi aalajangersarneqarput. Tamatumalu saniatigut Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 31. oktober 1991-imeersoq, kiassaanermi erngup nukissiorfiata Utoqqarmiut Kangerluarsunnguaniittup pilersuiffiani kiassaateqarfinnut innaallagissamit kiassarneqartunut (elektrokedler) attavilersinnissamik pisussaanermut tunngasoq

allangortinneqartoq, allangortinneqartoq Inatsisartut peqqussutaata kiassarnermi erngup nukissiorfiata Utoqqarmiut Kangerluarsunnguaniittup pilersuiffiani kiassaateqarfinnut innaallagissamit kiassarneqartunut (elektrokedler) attavilersinnissamik pisussaannermut tunngasup allanguuteqartinnera pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 16. maj 2008-imeersoq (Nukissiorfiit namminersortunut aamma pisortanut kiassaateqarfinnut innaallagissamik kiassarneqartunut (elektrokedler) attavilersinnissamik pisussaaffiliinissaminnik periarfissaqalissapput) (matuma kingorna attavilersittarnermut peqqussut”) aqqutigalugu.

2.1.1 Pingaarnertut aqutsinermut maleruagassat atuuttut pillugit

Nukissiuutinik pilersuinermit peqqussut imaqarpoq Kalaallit Nunaanni nukissiuutitsigut pilersuinermit aalajangersakkanik. Nukissiuutinik pilersuinermit peqqussut ataatsimut isigisumik siunertaqarpoq siuarsaanissamik inuiaqatigiit aningaasarsiorneranniit isigisumik aammalu avatangiisinut mianerinninnerpaamik ingerlatsisoqarnissaanik, uuliamillu atuinerup annikinnerulersinnissaanik. Nukissiuutinik pilersuinermit peqqussut ilaatigut peqataassaaq Kalaallit Nunaanni pilersuinerup aaqqissuunnissaanut, aningaasanik atorluaanissamik nukissiuutsitsigullu atuinerup annikinnerpaaffissaminiinnissaanik siunertaqartunik, nukissiuutinik pilersuinerup isumannaannerpaajunissaanik, naammassisaqarfiunerunissaanik nioqqtissiornerup, minguinnerpaamillu pilersuisoqarnissaanik. Tamanna tunngaveqarpoq peqqussummi § 1-imi siunertaasumik.

Nukissiuutinik pilersuinermit peqqussummi § 2-p malitsigaa peqqussut nukissiuutinik tulliuuttunik atuinermit aalajangersaasuummat: (1) Eqqussuineq, assartuineq, nukimmik ingerlatitsineq aamma toqqortaqartarpeq ikummatissanik uulianik, ikummatissanik uuliamik nioqqtissianik aamma gasinik ikuallanneqarsinnaasunik. (2) Nioqqtissiorneq, nukimmik ingerlatitsineq aamma innaallagissamik ingerlatitsineq innaallagissiornermut atortulersuutiniit. (3) Kiassaateqarfinniit kissamik nioqqtissiorneq, ungasissumiittunik kiasaanermit atortulersuuteqarpeq, inissiaqarfinnut kiassaateqarfeqarpeq 0,25 MW-mit annertunerusunik kissamik pilersitsiviusartunik aammalu eqqakkanut ikuallaaveqarpeq. (4) Ingerlaartitsisarpeq aamma assartuineq imermik kissanpeqartumik imaluunniit aalamik kiassaateqarfinneersumik, ungasissumiittunik kiasaanermit kiassaateqarfiit, eqqakkanik ikuallaaviit. Suliffissuaqarfiit aamma nunap iluata kissaanik atuinermit atortulersuutit. (5) Inissianik kiassaaneq. (6) Inissiat imermik kissartumik pilersornerat.

Nukissiorfiit, Kalaallit Nunaanni nukissiuuteqarnikkut pilersuisuusoq tassaavoq Suliffeqarfik Namminersortitaq Namminersorlutik Oqartussat pigisaat. Tamanna isumaqarpoq Nukissiorfiit ilaatigut aningaasalersorneqarnerat aningaasanut inatsit aqqutigalugu aningaasaliissutitsigut. Nukissiorfiit suliaraat pisortat Kalaallit Nunaanni atuisartunik pilersuinerat, innaallagissamik, imermik aamma ungasissumiittunik kiasaanermik. Taamaattoq Nukissiorfiit kisermaassitinneqanngillat innaallagissamik, imermik aamma ungasissumiittunik Kalaallit Nunaanni pilersuinermit. Ullumikkut pisortat pilersuinerannut ilaavoq Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaata Mittarfeqarfiit pilersuinerat, innaallagissamik nioqqtissioruusoq imermillu tunisaqartartoq Kalaallit Nunaanni illoqarfinni ataasiakkaani timmisartunullu mittarfeqarfiusuni.

Mittarfeqarfiit aamma Nukissiorfiit suleqatigiissutigaat pilersuinerup tamarmiusup Nukissiorfinnut tunniunneqarnissaa. Inuiaqatigiillu kalaallit kissamik pilersorneqarnerat annertoq imminut pilersornikkut ingerlasuuvoq, tamatumani kiassatit uuliatortut atornerqarnerisigut.

2.1.2 Akinik aalajangersaasarneq

Nukissiorfiit aamma pilersuinermut suliffeqarfiit allat ukiumoortumik naatsorsuusiortussaavaat innaallagissamik kiassaanermillu pilersuinermut atatillugu aningaasartuutaasut. Tamanna nukissiuuteqarnikkut pilersuinermut peqqummi § 18-ip malitsigaa.

Innaallagissamik aamma kiassaanermik pilersuinermi akiusut tamarmik Naalakkersuisunut saqqummiunneqartussaapput, atortuulinnginnerminnilu Naalakkersuisunit akuerineqartussaallutik. Tamanna nukissiuuteqarnermik pilersuinermut peqqussummi § 19, imm. 1, aamma § 9 Imermik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaata nr. 10, 19. november 2007-imeersup (matuma kingorna “imermik pilersuinermut peqqussut”) kinguneraat. Aalajangersagarlu taamaasillu imaqarpoq Naalakkersuisut pisinnaatitaanerannik misissuisarnissamut aammalu nalilersuisarnissamut Nukissiorfiit pilersuinermillu ingerlatsiviit allat naatsorsuusiaannik pilersuinernullu akitsuutinik aalajangersaasarnerannik.

Nukissiuutinik pilersuinermut peqqussummi § 18, imm. 3 aamma imermik pilersuinermut peqqussummi § 8, imm. 2 imaqarput Naalakkersuisunut pisinnaatitsissummik aalajangersagaliornissamut Nukissiorfiit aamma pilersuinermik ingerlatsiviit allat suliatik pillugit naatsorsuusiortarnissaannut. Naalakkersuisut ilaatigut aalajangersakkat taakkua atorsimavaat malittarisassiornermut akitsuutit aammalu innaallagissamut, imermut aamma kiassaanermut akiliutissat pillugit. Tamakkua aalajangersarneqarput Innaallagissamut, imermut ataatsimoortumillu kiassarnermut il.il. akigititat aalajangersaasarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 22, 22. december 2017-imeersumi (matuma kingorna “akinut tunngatillugu nalunaarut”).

Akinut tunngatillugu nalunaarusiaq ataatsimut siunertaqarpoq akitsuutinik aamma akiliutissanik aalajangersaasarnermik, innaallagissamut, imermut aamma kiassaanermut, pisortat pilersuinerannut atatillugu. Akinut tunngatillugu nalunaarut aamma ilanngullugu siunertaqarpoq aalajangersaasarnissamik suliffeqarfiit pilersuinermik ingerlatsisuusut aningaasartuutinik qanoq agguaasarnissaannik, naatsorsuusiortarnermut atatillugu. Takuuk akinut tunngatillugu nalunaarummi § 2. Nalunaarut naapertorlugu inuinnaat atuisartut aamma inuussutissarsiortut nalinginnaasut akiliutissanik assigiinnik akiliuteqartartussaapput (akit assigiit) innaallagissamik, imermik aamma kissamik pilersuinermut atatillugu. Inuinnaat atuisartut aamma inuussutissarsiortut nalinginnaasut immikkoortitserneqartussaapput aalisakkanik suliffissuarni sullitanut. Tamanna tunngaveqarpoq akinut tunngasumik nalunaarummi §§-inik 3 aamma 4-mik.

2.1.3 Pilersuisussaataaneq

Nukissiuutinin pilersuinermit peqqussut naapertorlugu Nukissiorfiit pisussaaffeqarput ingerlatsissallutik naammassisaqarfiulluartumik aamma naammattumik pilersuinermit innaallagissamik aamma kiassaanermik atuisartunut (inuit) illoqarfinni aamma nunaqarfinni. Nukissiuutinin nioqquteqartartut allat innaallagissamik imaluunniit kissanik atuisartunut sumiiffinni inissianut, ingerlatsivinnut assigisaannulluunniit tunisaqartartut assigisaanik pisussaaffeqarput atuisartuminnut atugassaannik tunisaqartarnissaminnut. Nukissiuutinin pilersuinermit peqqussummi § 12, imm. 1 takuuk. Assigisaanik pilersuisussaataaneq imermik, pilersuinermit peqqussummi § 4, imm. 1-ip kinguneraa. § 4, imm. 1-imi aalajangersagaq naapertorlugu imermik pilersuinermit ingerlatsisuusut tamarnik pisussaaffeqarput naammassisaqarfiulluartumik aamma naammattumik imermik pilersuinissamut, illoqarfinni aamma nunaqarfinni atuisartunut.

Nukissiuutinin pilersuinermit peqqussut imaqqangilaq Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortunut sullitanut pilersuisussaataaneermik. Tamatumalu kinguneraa Nukissiorfiit pilersuinermillu ingerlatsisartut allat nioqqutissiorlutillu tunisaqartarnerat innaallagissamik aamma kissamik inuussutissarsiortunut sullitanut, tamanna pisortat atuisartunut pilersuisussaataaneerannik ajorseriartitsinngikkaangat. Naalakkersuisut ersarinnerusunik malittarisassiorsinnaapput qularnaarisumik suliffeqarfiup pilersuinermit ingerlatsisuusup atuisartunut (inunnt) illoqarfinni aamma nunaqarfinni pilersuisussaataanerat pillugu.

Nukissiorfiit aamma pilersuinermit suliffeqarfiit ingerlatsisuusut allat ataatsimut isigalugu pisussaataapput sillimaniarnermit periusissialiortussaaneermut, ingerlatiinnarsinnaajumallugu naammassisaqarfiulluartumik isumannaatsumillu innaallagissamik aamma kissamik pilersuineq pillugu. Tamanna nukissiuutinin pilersuinermit peqqussummi § 14-iata kinguneraa.

2.1.4 Attavilernissamut pisussaaffik

Nukissiuutinin pilersuinissamut peqqussummi § 15 naapertorlugu Naalakkersuisut aalajangersinnaapput sanaartukkat pioreersut imaluunniit sanaartukkat nutaat nukissiuutinin attaveqaatinut aalajangersimasunut atasuussasut. Naalakkersuisut taamaasillutik piginnaatitaapput aalajangersagaliorsinnaaneermut sanaartukkat nutaat imaluunniit pioreersut nukissiuutinin attaveqaatinut aalajangersimasunut atasuunissaat tassanngaaniillu pilersorneqarnissaat pillugu. Ilanngullugulu Naalakkersuisut aamma aalajangersinnaavaat sanaartukkat pioreersut maanna pilersuisuminnut atasuuginnarnissaat pillugu, tassanngaaniillu pilersorneqarnissaat pillugu.

Naalakkersuisuts attavilertussaataaneq pillugu aalajangersagaliorsinnaaneermut periarfissaat aamma siunertaqarpoq siuarsaajumanermik inuiaqatigiinnut avatangiisinullu inussiarnernerpaamik pilersuisoqarnissaanik, aammalu uuliamik tunngavilimmik pilersuinerup annikinnerpaaffissaminiitinnissaanik. Ilaatigut aalajangersagaq siuliani pineqartoq Naalakkersuisut atorsimavaat innaallagissamik iluaquteqarluni imermik kiassaanermut atugassamik kissaassusersuinermit - elektrokedler - sumiiffinni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuuteqarfiusuni. Tamanna siuliani eqqaaneqareersutut aalajangersarneqarpoq

innaallagissamik iluaquteqarluni imermik kissaanikkut kiassaasersuutitut attavilertussaataitaanermut pisussaaffik pillugu peqqussummi, sumiiffinni erngup nukinganik iluaquteqarfiusuni. Attavilertussaataitaanermut peqqussummi taakkua aalajangersarneqarput.

Attavilertussaataitaanermut peqqusut naapertorlugu Nukissiorfiit pisinnaatitaapput pisortani sullitat aamma kiassaateqarfinnik inuit piginnittut peqqusinnaallugit inaallagissamik iluaquteqarluni imermik kissaassutinik atortulersusersornissamik, taamalu innaallagiaq iluaqutigalugu kiasaanissamik. Nukissiorfiits piginnaatitaanerat suliassaqarfinnut tamanut atuuppoq sumiiffinni erngup nukinganik innaallagissiornermut iluaquteqarfiusuni. Takuuk attavilertussaataitaanermut peqqussummi § 1, imm. 1. Imermut kissaassutinik innaallagissamoortunik - elektrokedler – ikkussuinerit Nukissiorfinnit ingerlanneqartussaapput Nukissiorfiit akiligaannik. Nukissiorfiit ilanngulluguttaaq isumagisaraat elektrokedlit aserfallatsaalineqarneri, atortulersuutitaat ilanngullugit. Sullitat pisortat aamma inuinnaat pisussaaffeqarput elektrokedlit ikkussorneqarsimasut kiasaanerannik tigooraasuunissamut, taakkua kissamik tunniussassaqarfigisaanni. Elektrokedlinik inuinnaat aamma pisortat ikkussuiffiqarsimatillugit uuliatortunik kiasaanermut atortorissaarutit pigeriigaat atatiinnarneqartassapput. Elektrokedlit naammattumik kissartumik tunniussisinnaangikkaangata pisortani inuinnarnilu sullitani, uuliatortumik kiassaateqarfiit maannamutut kiassaatigineqartassapput. Takuuk attavilersuisarnermut peqqussummi §§-it 2 aamma 3.

Attavilersuisarnermut peqqussummi § 4-p kinguneraa akiliutissamik aalajangersimasumik aalajangersaasoqartarnera innaallagissamut peqqusut naapertorlugu tamatumunnga atatillugu atorineqartartumut.

Immikkut naleqquttuusassaaq attavilersuisarnermut immikkut aalajangersagaqarnissaa innaallagissamik annertuumik atorineqanngitsumik (sinneruttumik) peqartillugu, erngup nukinganik nukissiorfimmeersumik, tamatumalu kiasaanerup sinneranut atorineqarfiginnaasaani. Pisuni taakkunani arlariinni attavilersuisarnermut pisussaaffik peqataasassaaq pinngitsoorniarlugu nukimmik iluaqutigineqanngitsumik peqalersinnaara, taamalu innaallagissap erngup nukinganik iluaquteqarnikkut nukissiorfimmeersup tamakkiisumik iluaqutigineqarsinnaanera, tassami erngup nukinganik nukissiorfiup pilersitaa avatangiisit inuiaqatigiillu aningaasarsiorneranniit isigalugu pitsaanerpaamik iluaqutigineqassammata.

2.2 Siunnersuut

2.2.1 Sanaartukkat aamma erngup nukinganik nukissiorfimmik pioreersumik allilerineq, atortulersuutaat ilanngullugit

Siunnersuut tunngavigalugu Naalackersuisut Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfik Nuummumut pilersuisut allissavaat, nutaamillu erngup nukinganut nukissiorfissamik Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamik sanatitsissallutik. Pisariaqartitsisoqarpoq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup Nuummumut pilersuisup

allineqarnissaa, maanna nukimmik pilersuineq annikillissanngippat annertusineqassappalluunniit. Tamannalu isumaqarpoq imeqarfik Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanniittoq nukissiorfimmik imermik pilersuisoq annertusineqartariaqartoq, ingerlatsineq taamaaginnarsinnaaqullugu kiisalu maanna nioqqu tissiorneq annertusisinnaajumallugu.

Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup Nuummur pilersuisup allineqarnissaani taamaasilluni ilaavoq nukissiuummik nutaamik pilersitsinissaq, maanna nukissiorfiusumi, tamatumalu innaallagissap aqqu taanut Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanniit Nuummur pilersuisunur pioreersunur attavilerneqarnissaa. Tamatumalu aamma ilagaa teknikkimur atortulersuutiniq pilersitsisoqarnissaa, sillimmatitit nukissiorfissamik pilersitsinissaq, attaveqaasersuutiniq pilersitsinissat, kiisalu atortulersuutiniq allaniq pisariaqartuniq pilersitsinissat illutassanillu sanaartornissat. Kiisalu aamma Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfiup allineqarnerata kingunerissavaa innaallagissap Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanniit Nuummur aqqu taasa sananeqarsimanermittut 100 MW-mik tamakkiisumik assartuisunngornissaat.

Utoqqarmiut Kangerluarsunnguannur atasup tatsip imermik pilersorneqarnera annertusineqassaaq tatsimit allamiit, Isortuarsuup Tasianniit Kangerluarsunnguup Tasianut 16 km-inik kujasinnerusumiittumur aqqu serneratigut. Uuttortaanerit Asiamit suliarineqarsimasur naapertorlugit Isortuarsuup Tasianut imeq kuuttoq Kangerluarsunnguup Tasianut kuuttartumiit ukiumur pingasoriaammik naannertussuseqarpoq. Utoqqarmiut Kangerluarsunnguaniq nukissiorfiup Nuummur pilersuisup allilerneqarnissaata taamaasilluni ilagivaa sullorsualiornissaa Kangerluarsunnguup Tasiata aamma Isortuarsuup Tasiata akornanni. Sullorsualiortoqarpallu tatsit taakkua marluk akornanni imeq Isortuarsuup Tasianniit Kangerluarsunnguup Tasianut kuutsinneqarsinnaalissaaq, tamatumalu qularnaassallugu Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup imermik naammattumik pilersorneqalernissaa. Isortuarsuup Tasiata aamma Kangerluarsunnguup Tasiata akornanni sulluliornissaaq allilerinissamur pisariaqarpoq, aammalu sulluliortoqariinngippat nutaamik nukissiorfiliortoqarsinnaanngilaq.

Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfimmik Qasigiannguanur aamma Aasiannur pilersuisussamik sanaartornerup ilagai nukissiorfiliorneq, kangerluup Kangersunerup eqqaani, sullorsuarmik erngup kuuffissaanik pilersitsinissaaq tatsit Kuussuup Tasiata aamma Qinngap Ilulialeeraata akornanni, nukissiorfissamur atatillugu imeqarfiusussamur, kiisalu innaallagissap aqqu tissaanik nukissiorfimmiiit Qasigiannguanur aamma Aasiannur sanaartorneq. Tatsit pineqartut Qasigiannguanniit kujammur kangimur 20 km missaanni inissisimappur. Suliassallu aamma ilagissavaa teknikkimur atortulersusersorneq, sillimmatissatut nukissiorfissamik pilersitsineq, attaveqaasersuineq kiisalu atortulersuutiniq ikkussuineq illutaliornerlu.

Inaallagissap aqqu tissai periarfissat arlariit atorlugit aqqu issuunneqarsinnaappur. Innaallagissap aqqu tissaanik 31 km-it missaannik takissusilimmik silaannakkur Qasigiannguanur

pilersitsisoqarsinnaavoq, Aasiannullu innaallagissap aqqutissaanik 114 km-it missaanniittumik. Tamatumani piumasaqaataavoq Aasiannut innaallagissap aqqutissaasa nunamik eqqissisimatitaasumik Ramsar-eqarfiusumik Naternami aqqusaarinissaa. Periarfissap aappaatut Aasiannut innaallagissap aqqutai ilimanarpoq imap naqqatigoortut kabel-it atorlugit silaannakkullu innaallagissap aqputaasigut aqqissuussisoqarsinnaanera Qasigiannguaniit, taamalu Naternami Ramsar-eqarfik avaqqunneqarluni. Aaqqissuussinerli taanna akisunerussaaq, soorlutaaq aarlerinaateqarsinnaasoq imaatigut kabelip umiarsuarnit iluliarsuarnillu innarlerneqarsinnaanera. Taamaattumik aqqutissaani tamarmiusumi silaannakkut aqqusiinissaq akikinnerpaajussaaq, qularnaannerpaajulluni, taamalu aaqqiissutissaalluni pitsaaneq.

Ataani tabelimi eqikkarneqarpoq piffissalersuinerugallartoq erngup nukinga iluaqutigalugu nukissiorfiliornissamat, ukiut 7-it iluanni suliarineqartussatut. Piffissalersuineq una tunngavigineqassaaq immikkuualuttortalersukkanik suliniummik pilersaarusiornissanut, piffissallu ingerlanerani ingerlaavartumik aaqqissuunneqartassalluni, ingerlatsinikkut aningaasarsiorneq imaluunniit inuiaqatigiinni aningaasarsiornikkut isiginiagassat tunngavigalugit. Qitiuvoq pilersaarummi immikkoortut ataasiakkaat qilersorsimanginnissaat neqeroortitsinermut atatillugu, suliasap suliarineqarnerani killilersuutit sanaartugassatut suliniummik akitsorsaasussaammata.

Suliniutit aallartinneqarnissaat Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup allilerneqarneratigut, saniatigullu ilaatigut ilutigisaanik erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfimmik Qasigiannguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik pilersitsiartuaarneq ingerlallugu, aalajangersimasuummat Nuup nukissiuuteqarnikkut pilersorneqarnerata aalajaallisarneqarnissaa, kiisalu suliniummi aningaasarsiornikkut isiginiagassat ataatsimut isiginiarneqarnissaat. Tassanilu tatsimiit tatsip aappaanut sullorsualiornissaat piffissalersuinermi salliutissallugu pisariaqarluinnarpoq. Aningaasarsiornikkut angusaqarluarnissamat annertunerpaamik tunngaviuvoq Isortuarsuup Tasianiit Kangerluarsunnguup Tasianut imermik kuutitsinerup ammarneqarnissaa.

Tabeli 1. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornissanut piffissalersuinerugallartoq

Nuuk	Ukioq 1	Ukioq 2	Ukioq 3	Ukioq 4	Ukioq 5	Ukioq 6	Ukioq 7
Illutassanik sanaartornerit							
Nukissiorfeqarfik		■	■	■		■	
Imermik aqutsinermut ventili				■			
Sanaartornerit							
Tammaarsimaarfik ingerlatsinerlu	■	■	■	■	■	■	■
Aqqusernit illernillu	■	■	■	■			
Nukissiorfik nutaaq		■	■	■	■		
Sullorsuaq imermik ingerlatitsivik		■	■	■	■		
Maskiinut innaallagiarlu							

Inatsisissatut siunnersuutip § 5-a ilutigisaanik periarfissaqartitsivoq nunatta karsiata aningaasat attartukkani Nukissiorfinnut attartorteqqissinnaagai inatsit naapertorlugu sanaartugassanut pineqartunut atatillugu.

2.2.3. *Inatsisinut allanut atatillugu pissutsit*

Nunatta karsiata aningaasartuutissanut missingersuusiai aamma aningaasat attartugai aqunneqarput missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsisikkut. Inatsit siunertaqarpoq ilalersuinissamik piffissap ingerlanerani aningaasanik amerlanerusunik atuisoqannginnissaanik, piffissap ingerlanerani isertitat periarfissiinerannut sanilliullugu, qularnaarumallugu aamma ukiuni aggersuni siunissami naalakkersuinikkut tulleriiarisooqarsinnaasarnissaa.

Aningaasaliissuteqartarnerit assersuutigalugu attaveqaasersuinernik suliniutinut ilalersuisuususaapput ungasinnerusumut aningaasarsiornikkut politikkip nunamut tamarmut atasumik attanneqarsinnaanissaanut. Tamannalu minnerunngitsumik atuuppoq aningaasaliissutissanut atatillugu attartortoqartariaqartarnerani.

Missingersuusiortarnermut aamma naatsorsuusiortarnermut inatsimmi § 2 imaqarpoq piunasaqaatinik ataatsimut aningaasartuutissanut atatillugu missingersuusiat pisortat ataatsimut ingerlatsineranni ukiut 4-at iluanni oqimaaqatigiittassasut, imaluunniit sinneqartooruteqarfiusassasut. Aalajangersagaq Inatsisartut inatsisaatigut nr. 24, 28. November 2018-imeersukkut atorunnaarsinneqarallarpoq 2021-ip naanissaata tungaanut, paasinarsimmat malittarisassaq taamatut iluseqartilluni atortuulersikkuminaattussaasoq. Matumalu inatsisissatut siunnersuutip ilutigisaanik taamaattumik naatsorsuutigineqarpoq saqqummiussisoqassasoq missingersuusiortarnermut aamma naatsorsuusiortarnermut inatsimmut allannguutissamik, maanna inatsimmi atuuttumi § 2-mi naleqqutsinngitsunut tunngatillugu.

Missingersuusiortarnermut aamma naatsorsuusiortarnermut inatsimmi piunasaqaataasut aningaasartuutissanut missingersuutit oqimaaqatigiittussaanerannik, allannguutissatut siunnersuummi ersittutut suli atuutiinnassapput. Taamaattoq iginiarneqarpoq pissutsit assigiinngitsut iluanni pisariaqarsinnaasassasoq ukiut 4-at iluanni oqimaaqatigiissitsinissamut piunasaqaatip sanioqqunneqarsinnaanissaa.

Erngup nukinganic iluaquteqarluni nukissiorfiliassat inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni suliniutaapput imminnut akilersinnaasut annertunerusunik aningaasaliisoqarnissaanik pisariaqartitsiviusut, taamaattumillu unammillernartinneqassallutik missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi ukiut sisamakkaartumik oqimaaqatigiissitsisarnissamik ileqquusumut atatillugu. Ilutigisaanillu aningaasaliissuteqarnerit taakkua inuiaqatigiit aningaasarsiornerat isigalugu pitsaanerusumik aningaasarsiulernissamut peqataassallutik. Erngup nukinganic iluaquteqarluni nukissiorneq inuiaqatigiit nukissiuutinut piujuaannartitsisunut pisortat

pilersuineranni ikaarsaariartornerannut peqataassaaq, tamannalu ilalersuutaavoq Nukissiuuteqarnermut Imermillu Pilersuineranut immikkoortumi pilersaarummut, tassani siunnerfiummut pisortat nukissiuuteqarnerat 2030-imi sapinngisamik annertunerpaamik nukissiuutinit piujuaannartitsisunit tunniunneqartalersimassasoq.

Inatsisartut naalackersuinikkut tulleriiaarisarneranni inissaqartitsinissaq attatiinnarsinnaajumallugu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornissamik suliniutit ungasinnerusumut suliniutaasutut inatsisissatut siunnersuut imaqarpoq periarfissamik Naalackersuisut sanaartugassanut ukununga pineqartunut atatillugu, inatsisissatut siunnersuummi §§ 1-4-imi killilerneqartutut, nunatta karsianut aningaasanik attartorsinnaapput attartukkat ataatsimut 3,1 mia. danskit koruuni annerpaaffissaqartillugit.

Missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi § 6-imi tunngaviumik ileqquuvoq Naalackersuisut taamaallaat aningaasalersuutissanik attartortarnerat assersuutigalugu attaveqaasersuineranut, atuisartut akiliutaasa pisortat aningaasartuutaat annikinnerulersissappatigit, imaluunniit allatigit pisortat isertitaqarnerulissappata, taakkualu minnerpaatut attartukkat erniaannut akilersuutaanullu akiliutigineqarsinnaappata.

Erniat aamma naafferartunik akilersuutit nunatta karsiata attartugaanut erngup nukinganik nukissiorfiliornernut atatillugu atuisartut akiliutaasigut akilersorneqartussaapput. Ilutigisaanillu ataatsimut erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliortiternerit pisortat nukissiuuteqarnermut aningaasartuutaannik annikinnerulersitsisarput, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiit uuliamik nukissiornermi atortussamik pisiortortarneq illikartsittarmagu, taarsertarlugulu akikinnerusumik erngup nukinganik iluaquteqarluni nioqqutissiornikkut. Ilanngullugulu erngup nukinganik iluaquteqarluni suliniutit ataatsimut kinguneqartarput pisortat isertitaqarnerulernerinik innaallagissamik sullitassanut nutaanut tuisaqalersarnikkut, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiornikkut innaallagissamik qaminneqartartumik taaneqartumik inuit sullitat atuilernerisigut.

2.2.4 Aalajangersakkat allat

Siunnersuummi § 7-mi ilanngunneqarpoq aalajangersagaq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornissat Nuummumut pilersuisussamik kiisalu Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamik nunat tamalaat akornanni neqeroortitsinikkut suliariumannittussarsiuunneqarsinnaasut. Nunat tamalaat akornanni nunarsuatsinni neqeroortitsinikkut akinik nunat tamalaat akornanni unammillersinnaasunik angusaqartoqarsinnaavoq. Tamannalu peqataasinnaavoq sulisussamik piukkunnartunik pissarsiniarnermut, kiisalu kinguartoortoqarsinnaanerata akitsorsaasoqarsinnaaneratalu pinngitsoorniarnissaanut. Ilutigisaanillu taamatut aqqissuussinikkut suliariumannittussarsiuussineq qularnaarisinnaavoq nunatsinnit namminermit sulisussarsiornermut. Nunat tamalaat akornanni neqeroortitsisoqarnerani atorneqassanngilaq sanaartugassanut tunngatillugu neqeroortitsisarnermut Inatsisartut inatsisaat.

Siunnersuummi §§ 8-9 aamma § 10 nunamut tamarmut pilersaarusiortarnermut, arsaarinnissuteqartarnermut stempel-inullu akitsuutinik akiliinnginnissamut atuuttut ilanngunneqarput.

3. Aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu pisortanut kingunerisassai

Sanaartugassanut suliniutinik inatsisissatut siunnersuummiittunik piviusunngortitsiniarnermi taamaasilluni piumasaqaataavoq annertoorsuarnik aningaasaliissuteqarnissat. Pisortanullu pingaarnertut aningaasatigut kingunerisassai tassaallutik aningaasanik attartornissat 3,1 mia. kr.-it missaat angullugit annertussusilinnik. Aningaasanik attartornissaq akikinnerpaaq nunatta karsianiissaaq, sanaartortumut attartortitseqqinnertalik. Nunatta karsiata aningaasartuutissai ernianut, akilersuinernut aningaasalersuinernullu allatigut sanatitsisumiit matussuserneqartassapput, atuisut akiliutaasigut aningaasalersuinernut aningaasartuutinik akilersuinikkut.

Tamatumalu saniatigut naatsorsuutigineqarput aningaasalersuinissamut aammalu avatangiisinik misissuinerlut aningaasartuutit 10 mio. kr.-iunissaat. Aningaasartuutini ilaapput aningaasalersuinissamut avatangiisinillu misissuinerlut – tassani ilaalluni ASN-imut nassuiaasiaq, tamatumani aamma allaffissorneq siunnersuinerlu, aningaasalersueriaasissat, tamatumani ilaallutik aningaasanut niuerfiusunik misissuinerit aamma siunnersuineq il.il..

Inuiaqatigiit aningaasarsiornernerannut kingunerisassai pillugit misissuinerlut naatsorsuusiortoqarsimavoq, ataani takuuk imm. 3.1 kiisalu malussajassutsinut misissuinerit, takuuk ataani imm. 3.2. Tamatumalu saniatigut ingerlatsinerlut aamma suliffeqarfiup aningaasarsiornerneranut ilutsimik Nukissiorfinnut tunngatillugu suliaqartoqarsimavoq, takuuk ataaniittoq immikkoortoq 3.3.

3.1 Inuiaqatigiit aningaasarsiornernerannut atatillugu kingunerisassaanik nalilersuineq

Nalinginnaasumik inassutigineqartarpoq pisortat aningaasaliisarnerini ataatsimoortunik nalilersuisarnerit, ataatsimut isigaluni suliniutip qanoq aningaasarsiornernerlut sunniuteqarnissaa eqqarsaatigalugu. Tamannalu tunuliaqutaralugu inuiaqatigiit aningaasarsiornernerannut kingunerisassat Nuummumut pilersuisup nukissiorfiup naammassisinnaasaasa annertusineqarnissaat kiisalu erngup nukinganiq iluaquteqarluni Qasigiannnguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik nukissiorfiliornerep inuiaqatigiinnut kingunerisassai naatsorsuusiorneqarput.

Aningaasarsiornikkut nalornissutaalersut COVID-19-ip kingunerisai aallaavigalugit taamanikkut Naalakkersuisuusut 2020-ip aasaani aalajangerput suliniummi aningaasarsiornerep inuiaqatigiit aningaasarsiornernerannut ingerlatsinermilu aningaasarsiornernerlut suliniutip attanneqarsinnaassusii naatsorsuusiorneqassasut, kiisalu ilanngullugu aamma Namminersorlutik Oqartussat aningaasanik tigeriaannarnik peqarnerannut atasumik ilassuserlugu. Naatsorsueqqinnerillu siusinnerusuklut naatsorsuinerlut allaanerumik siunnersortitut suliffeqarfimmit avataaneersumit suliarineqarput.

Naatsorsuinerit taakkua naammassineqarput februarip qiteqqunnerani 2021-imi. Naatsorsuinerillu nutaat pitsaannerusunik inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut atatillugu inerniliipput, Naalakkersuisoqarfiup naatsorsuisimaneranut siusinnerusumi pitsaannerusunik, matumalu ataani assigiinnngissutsit pingaernerit nassuiarneqarlutik.

Naatsorsueqqinnerit ersersippaat Nuup pilersorneqarnerani naammassisinnaasap annertunerulersinnera, kiisalu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfimmik Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussanik pilersitsineq nammineq inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut akilersinnaaneruset, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliunnginnermiit.

Inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut sunniutaasussanik naatsorsuusiornerit ersittut nalunaarusiami “Kalaallit Nunaanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornerup inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut sunniutigisassai” ilanngussatut matumunnga ilanngunneqartoq takutitsivoq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliassat arlariit pineqartut inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut sipaarutissaqartitsissasut 3,5 mia. kr.-init annertuneruset, ullumikkut naliusut suliniummi tunngavigalugit ukiunut atuuffigisassaanut missingersuusioraanni (ukiut 80-it).

Oqaatigineqassaaq ukiunut 30-nut ukiunut arlalinnut ingerlatsinnermi aningaasaqarnikkut sunniutaasussanik aamma naatsorsuisoqareermat. Tamanna matuma kinguliani immikkoortoq 3.3-mi erseqqinnerusumik itisilerneqarpoq.

Naatsorsuinermi uuliap akigisa ineriartornerisa mianerisassaasarneri naatsorsuinerme eqqummaariffigineqarput, naatsorsuutigineqarluni ukiuni arlariinni patajaatsuunissaat naatsorsuutigineqarput, minguitsumut ikaarsaariarneq peqqutaalluni. Taamaalilluni inuiaqatigiinnernut aningaasaqarnikkut erngup nukiganut suliniutinut naatsorsukkat patajaatsuunissaat isigineqarput.

Utoqqarmiut Kangerluarsunnguata allineqarneranut aningaasaliissuteqarneq inuiaqatigiinnut annertunerpaanik sipaarutissaqartitsissaaq. Naammassineqarsinnaasup annertunerulersinneratigut ilaatigut Nuummi innaallagissap qamittakkamik taaneqartoq aamma ungasianiit kiassarneq annertoorujussuarmik atorneqalertussaavoq, Nukissiorfiit pilersorsinnaasaat. Paarlattuanillu Nuummi innaallagissamik nioqqtissiorneq pioreersoq annikinnerulissalluni, allilerisoqanngippat, pissutigalugu ullumikkut nukissiorfiup tasianiit imeq annertunerusoq kuulluni ilassutaasartumiit annerusoq atorneqartarmat. Ataatsimut inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni sipaarutaasussat Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup allineqarneratigut 3,2 mia. kr.-iussapput, suliniutip piffissami atuuffigisassaani, diskonto ullumikkut aningaasanut naatsorsoraanni.

Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfissamik Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamik sanaartorneq inuiaqatigiinnut sipaarutissaqartitsissaaq 300 mio. kr.-inik, diskonto ullumikkut aningaasap nalinganut naatsorsoraanni piffissami sanaartukkap atuuffissaani (ukiut 80-

it), taamalu inuiaqatigiinnut aningaasaliinerussalluni pitsaasoq. Taamaasillunilu immikkoortut suliniutit taanna isigigaanni naammassinnippoq “Inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut kingunerisassaani naatsorsuusiortarnernut ilitersuut” naapertorlugu. Qasigiannuanut Aasiannullu erngup nukiganik nukissiuuteqalernissaq immikkoortillugu isigigaanni Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni suliniutitulli qajannaatsiginngilaq, inuiaqatigiit aningaasarsiornerannullu sunniutaasut allannguisinnaanermut nalorninaatitaqassalluni, assersuutigalugu sulit nukissiuutinut akiusut appasinnerulersinnaanerinut. Taamaattoq piumasaqaataavoq uuliap akiata ukiut 80-it ingerlaneranni 20 procentinut annertunerusumik annikinnerulernissaa pisariaqartussaavoq, erngup nukiganik iluaquteqarluni nukissiorfiup Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussap akilersinnaannginnerulernissaanut, illoqarfiit pineqartut marluk erngup nukiganik iluaquteqarluni nukissiorfiliortigissanngikkaanni.

Tabeli 7. Inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut kingunerisassai (net present cost) ataatsimut erngup nukiganik nukissiorfiliorteq isigalugu

Aningaasartuutit mio. kr.-ini	Tunngavik takorluugaq aallaaviusoq	Takorluugaq A Nukissiorfiliorteq i QAS aamma AAS	Takorluugaq B Nuumik pilersuisup allineqarnera	Takorluugaq C allilerineq Nuuk, QAS aamma AAS
Aningaasalersuinnermut aningaasartuutit	825	1.944	2.460	3.579
Ingerlatsinnermut aningaasartuutit	541	703	547	709
Ikummatissanut aningaasartuutit	7.917	6.333	3.042	1.458
Silaannaap mingutsinneranut aningaasartuutit	15	15	5	5
Aningaasartuutit ataatsimut	9.298	8.995	6.055	5.752
Nikingassut takorluukkamit aallaaviusumiit		304	3.243	3.547

Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni kingunerisassaasa naatsorsuusiortarnernat imatut suliaavoq, taamaallaat ilanngunneqarlutik aningaasartuutit nukimmik aalajangersimasumik annertussusillimmik pilersuinnermi Nuummut kiisalu aamma Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuinnermi. Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni imminut akilersinnaanerpaamik suliniut taamaasilluni tassaavoq appasinnerpaanik ataatsimut aningaasartuuteqarfiusoq. Erngup nukiganik nukissiorfimmik allilerinerup uuliamik ikullaasarneq peersissavaa, ikummatissanullu aningaasartuutit annikinnerulersillugit. Atuisumiit akiliutaasut nalilersuinnermi matumani ilaatinneqanngillat, kisiannili ingerlatsinnermut aningaasartuutininik naatsorsuinnermi ilaallutik. .

Uannga: NIRAS, Kalaallit Nunaanni erngup nukiganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorteq inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut sunniutai, 2021.

Ataatsimut takorluugaq C, imaqartoq Utoqqarmiut Kangerluarsunnguata allineqarnissaanik aammalu nukissiorfiliornissamik Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamik inuiaqatigiit aningaasarsiorneranniit isigalugu akilersinnaanerpaavoq. Nunatta karsiata aningaasaliissutissanik attartornissaanik isumaliuteqarnermiit ilanngullugu isumaliutigineqarsinnaavoq sanaartugassat imatut aaqqissuunneqarsinnaaneri Nuummut pilersuisup nukissiorfiup allilerneqarneratigut aningaasat isaalertussat aningaasalersueqataasinnaaneri erngup nukiganik iluaquteqarluni

nukissiorfissap Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisuusussap sanaartorneqarnerani aningaasalersuutaqaataasinnaaneri.

Siusinnerusukkut inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut atatillugu nalilersuineq 2019-imi suliarineqartoq saqqummiunneqartorlu “Nassuiaasiaq erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigiannuguit aamma Asiaat pilersorneqalernissaannut, kiisalu Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfiup Nuummut pilersuisup allineqarnissaanik” allaanerusunik inerneqarsimavoq, inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut atatillugu akilersinnaassusia annikinnerulluni, aammalu erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamik nukissiorfiliorneq inuiaqatigiit aningaasarsiorneranniit isigalugu akilersinnaasimanani.

Naatsorsuinerit taakkua marluk assigiinngissusiat makkunuuna nassuiarneqarsinnaavoq:

- Naatsorsuinerit siunnersortinit avataaneersunit suliaasut ilaqarput tunngaviusumik takorluukkani aningaasaleeqqinnernik, aallaavigalugu pilersuinermit tunngaviusut allannguuteqartinneqanninneri. Tamatumani ilaapput sulii ingerlaqqittumik diesel-itortunut nukissiorfinnut aningaasaleeqqittarnerit. Tamanna siusinnerusukkut naatsorsuusiornerni tamakkiisumik ilaatinneqartanngilaq.
- Naatsorsuinerit siunnersortinit avataaneersunit suliaasut piffissamik isiginiaapput naatsorsuutigalugu nukissiorfiit atuuffissaat ukiunik 80-inik sivisussuseqartoq. Siusinnerusukkut naatsorsuinerit piffissalersuineq naanneerarsuusimavoq, aammalu ukiunit nioqqutissiorfiusut 17-it kisimik ilanngunneqarlutik Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfimmik allilerinermi, kiisalu aamma ukiut nioqqutissiorfiusussat 14-it erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfissami Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussami. Taakkua siusinnerusukkut aallaavittut tunngavigineqartut nutarterlugit malinnaatitsisoqarpoq, taamalu aningaasaliissutaasut naligisaannut annertussusiliisoqarluni. Piffissaliussamut sivitsuineq inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut suliniutinut nalilersuinerit naliginnaasumik iliuuserineqartarnermut naapertuuppoq aamma siusinnerusukkut Inatsisartut Sanaartornermut Ataatsimiititaliaanit (Ukiakkut 2020)-imi kissaataalluni. Siunnersortit avataaneersut nukissiorfiit ukiut atuuffissaannik aallaaviliineri nalorninaataasinnaasutigut missiuiiffigineqarput, ukiut 30-it atuuffigisinnaasaat tikillugit, tamatumali allannguiffiginngilaa eqikkaanermi inernilunneqartut, takuuk malussajassutsimik nalilersuineq imm. 3.2-mi.
- Naatsorsuinerit siunnersortinit avataaneersunit suliarineqartut misissuivigisimavaat innuttaasut amerliartornissaanut siumut naatsorsuusiaasut 2050 angullugu, aallaavigalugu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliat ukiuni amerlanerusuni atasinnaaneri. Siusinnerusukkut naatsorsuinerit innuttaasut amerliartornissaannik naatsorsuinerit taamaallaat 2041-mut suliaapput. Qaffasinnerusumik piffissaliinikkut 2050-ip tungaanut Nuummi innuttaasut amerlanerussapput, taamalu sullitassat erngup nukinganik iluaquteqartussat amerlanerussallutik.

- Naatsorsuinerit siunnersortinit avataaneersunit suliaasut ilanngutinngilaat innaallagissamut nutsernerup annertusiartortup sunniutissai, akileraarutitsigut sunniutissat allannguuteqarnissaat, akileraarut sanaartornermik ingerlatsisuneersut aammalu CO2-mut atatillugu aningaasartuutissat. Tamanna siusinnerusukkut naatsorsuineri ilaavoq.

3.2 Malussajassutsimik nalilersuinerit

Suliniutinut siunissami ukiunut amerlasuunut atuuttussani naatsorsuisarnerit aallaaveqartarput naatsorsuutigisanik assigiinngitsunik arlaqartunik, tamarmik aningaasarsiornerup piujuaannartitsinermik tunngavilimmik sunnerneqartarneranik imaqartunik. Misissorumallugu suliniummi aningaasaqarnerup allannguinerit qanoq sunnerneqarsinnaanera naatsorsuutigeriikkanut tunngatillugu, erserpoq qanoq angusassatut naatsorsuutigisat sunneruminartigisarneri naatsorsuutigeriikkat allanngornerisigut, assersuutigalugu orsussap akiata allannguutaani, pisariaqartitsinerit piumanerillu allannguutaanni, erniani il.il.

Nalilersuineri matumani aallaaviusussani arlaqartuni malussajassusissaq isiginiarneqarsimavoq. Pingaarnertut tassaapput:

- Orsussap akiisa allannguutaat (uulia)
- Diskontup erniaata allannguutai
- Aningaasalersuutissani allannguutit
- Inuiaqatigiit Nuummi amerliartornissaasa allannguutaat
- Erngup nukinganik nukissiorfiit qanoq sivisutigisumik atasinnaanerisa allannguutaat
- Innaallagissamik atuinerup allannguutai, annertusiartortumik innaallagissamik tunisaqaleriartornermi.

Tamatumalu saniatigut malussajassutsimut naatsorsuusiortoqarsimavoq CO2-p kiilumut akia inuiaqatigiinnut sunniutaasussani ilaasimassagaluarpat qanoq issanersoq pillugu. Aningaasartuulli taanna ataatsimut naatsorsuusiart inernissaannut ilanngunneqanngilaq Kalaallit Nunaanni Paris-imi isumaqatigiisummi ilaanngimmat.

Tabeli 8 ataaniittoq takutitsivoq malussajaassutsimik nalilersuinerit inernerannik. Tabelip ersersippaa inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut suliniutip naliliivigineqarnera, aallaavittut tunngaviusut allanngorneranni, allannguneq qanoq inernissaanut sunniuteqassanersoq takujumallugu.

Tabeli 8. Malussajassutsimik naatsorsuineq inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni suliniutip nalilersuivigineqarnerani

Malussajassuseq	Takorluugaq tunngavigisaq	Takorluugaq A Nukissiorfiliorneq QAS aamma AAS	Takorluugaq B Allilerineq Nuuk	Takorluugaq C Allinerineq Nuuk, aamma QAS - AAS
Pingaarnertut inernerusut	9.298	8.995	6.055	5.752

Ikummatip akia, uulia + 20%	10.881	10.261	6.664	6.043
Ikummatip akia, uulia, - 20%	7.715	7.728	5.447	5.460
Ikummatip akia, uulia, uulia missingersuut appasittoq	8.369	8.268	5.750	5.649
Ikummatip akia uulia, Nukissiutitut aqutsisoqarfiup kisitsisai	11.927	11.081	6.846	6.000
Power-to-X*	10.043	9.577	6.285	5.819
Diskontsup erniaa, 3%	11.891	11.172	7.175	6.456
Diskontsup erniaa, 5%	7.533	7.505	5.272	5.244
Aningaasanut aningaasartuutit, + 20%	9.372	9.280	6.409	6.317
Aningaasanut aningaasartuutit, -20%	9.224	8.709	5.701	5.186
Aningaasanut aningaasartuutit, + 50%	9.483	9.708	6.940	7.165
Aningaasanut aningaasartuutit, - 50%	9.113	8.281	5.170	4.339
Inuiaqatigiit amerliartorneri, +0,2 %-point	9.761	9.431	6.245	5.915
Inuia. amerliartorneri, -0,2 %-point	8.862	8.582	5.878	5.598
Inuia. amerliartorneri, siunissamut Naatsorsueqqissaartarfik tunngavigalugu **	8.973	8.665	5.996	5.689
Piffissalersuineq ukiut 30	6.244	6.123	4.341	4.221
Piffissalersuineq ukiunut 60-inut	8.666	8.399	5.695	5.428
Innaallagissap atorneqartup annertusiartornera	9.829	9.526	6.206	5.902
Nukissiorfiup naammassisinnaasaa sialuup allanngorarnerani***, +20 %	8.670	8.122	6.055	5.508
Nukissiorfiup naammassisinnaasaa sialuup allanngorarnerani***, -20 %	10.101	10.041	6.134	6.074
CO2-mut aningaasartuutit ilanngullugit	9.429	9.102	6.096	5.769

*Isumalluaratumik takorluugaqarluni aallaaveqarpoq akimik taaneqartumik back-stop pris 6,6 kr./L

**Siunissamut naatsorsuineq 2030 angullugu aallaavigalugu, tamatumalu kingorna 2050-ip tungaanut qaffakkiartorneq, 2011-2030-imi ukiumut agguaqatigiissitsineq aallaavigalugu.

***Tunngaviusutut Nuummur tunngatillugu takorluukkap malussajassusia aamma takorluugaq A Qasigiannuani Aasiannilu erngup nukingani iluaquteqarluni nukissiorfiliornemi.

Paasisutissat ukunanga: NIRAS, Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni kingunerisassanik naatsorsuinerit Kalaallit Nunaanni, 2021.

Naatsorsorneqarsimangillat malussajassutsit assigiinngitsut. Kisiannili orsussap akiata appasinnerungaatsialersinnaanera aammalu malunnaatilimmik sanaartornermut aningaasartuutit qaffasinnerulersinnaaneri missingersuusiasaanut sanilliullugu assersuutigalugu isumaqassaaq takorluukkap A-p takorluukkamit tunngaviusumit qaffasinnerulernissaanik.

Tabeli 9. Tunngaviusumik takorluukkamut atatillugu inuiaqatigiinni aningaasartuutitut malussajassuseq

Malussajassuseq	Takorluugaq tunngavigisaq	Takorluugaq A Nukissiorfiliorneq QAS aamma AAS	Takorluugaq B allilerineq Nuuk	Takorluugaq C Allilerineq Nuuk, aamma QAS - AAS
Pingaarnertut inernerusut	100%	97%	65%	62%

Ikummatissap akia, uulia, + 20%	100%	94%	61%	56%
Ikummatissap akia, uulia, - 20%	100%	100%	71%	71%
Ikummatissap akia, uulia missingersuut appasittoq	100%	99%	69%	67%
Ikummatissap akia, uulia Nukissiutitut aqutsisoqarfiup kisitsisai	100%	93%	57%	50%
Power-to-X*	100%	95%	63%	58%
Diskontsup erniaa, 3%	100%	94%	60%	54%
Diskontsup erniaa, 5%	100%	100%	70%	70%
Aningaasanut aningaasartuutit, + 20%	100%	99%	68%	67%
Aningaasanut aningaasartuutit, -20%	100%	94%	62%	56%
Aningaasanut aningaasartuutit, + 50%	100%	102%	73%	76%
Aningaasanut aningaasartuutit, - 50%	100%	91%	57%	48%
Inuiaqatigiit amerliartorneri, +0,2 %-point	100%	97%	64%	61%
Inuiaqatigiit amerliartorneri, -0,2 %-point	100%	97%	66%	63%
Inuia. amerliartorneri siunissaq naatsor-sueqqissaartarfik tunngavigalugu**	100%	97%	67%	63%
Piffissalersuineq ukiut 30	100%	98%	70%	68%
Piffissalersuineq ukiut 60	100%	97%	66%	63%
Inn. Atorneqartup annertusiartornera	100%	97%	63%	60%
Nukissiorfiup naammassinnaasaa sialuup allanngorarnerani***, +20 %	100%	94%	70%	64%
Nukissiorfiup naammassinnaasaa sialuup allanngorarnerani***, -20 %	100%	99%	61%	60%
CO2-mut aningaasart. ilanngullugit	100%	97%	65%	61%

*Isumalluartumik takorluugaq aallaaveqarpoq akimik taaneqartumik back-stop pris 6,6 kr./L

**Siunissamut naatsorsuineq 2030 angullugu aallaavigalugu, tamatumalu kingorna 2050-ip tungaanut qaffakkiartorneq, 2011-2030-imi ukiumut agguaqatigiissitsineq aallaavigalugu.

***Tunngaviusutut Nuummuk tunngatillugu takorluukkap malussajassusia aamma takorluugaq A Qasigiannuanu Aasiannilu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornermi.

Paasisutissat ukunanga: NIRAS, Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni kingunerisassanik naatsorsuinerit Kalaallit Nunaanni, 2021.

Naatsorsuinerit ersersippaat takorluugaq C Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup allilernerqarneranik ilaqartoq, aammalu nukissiorfissamik nutaamik Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamik ilaqartoq pissutsit naatsorsuutigisaasut allannguuteqarsinnaanerannut allanngujaatsorujussuusut. Takuneqarsinnaavoq pitsaanngitsup tungaanut sunniuteqassagaluarpalluunniit, sanaartornermi aningaasartuutit annertuumik qaffariaateqarnerannik, aammalu uuliap akiata annertuumik appariaateqarneranik, inuiaqatigiinniit ataatsimut isigaluni taakkua aningaasaliinerussasut peqqissut.

Tamanna aamma atuuppoq Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni allilerineq kisimiitillugu (takorluugaq B). Takorluugaq A, erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamik kisimiitillugu nukissiorfiliorneq malussajassutsit naatsorsorneqarneranni allanngujaassusia annikinneruvoq. Sanaartugassanut aningaasartuutissat qaffasingaatsiarneri, innuttaasut amerlassusaannut sanilliullugu, minnerunngitsumik uuliap akiata

appasinnerani, sanaartugassanullu aningaasartuutit qaffasinneranni, inernerusussaq sunnerneqassaaq.

3.3 Ingerlatsinermi aningaasartuutitsigut Nukissiorfinnut sunniutaasussat

Inuiaqatigiinni aningaasarsiornermut sunniutaasussanik suliniummut atatillugu nalilersuinermi ingerlatsinermut tunngasutigut naatsorsuusiortoqarsimavoq, Nukissiorfiit ingerlatsineranni aningaasarsiorneq aallaavigalugu. Naatsorsuinerit imaqarput ingerlatsinermut suliffeqarfiullu aningaasaqarnerannut naatsorsuusianik, immikkuualuttortalersuisunik erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiit aningaasarsiornerannik, Nukissiorfiit aningaasarsiornerannut atatillugu ukiunut 30-inut atuuttumik. Nukissiorfiit ingerlatsinermut aningaasarsiornerat naatsorsuusiorneqarpoq sanaartukkanut aningaasaliisarnerit sanilliunneqarnerisigut aammalu siunissami ingerlatsinissamut aningaasartuutissat, kiisalu isaatissatut naatsorsuutigineqartut.

Naatsorsuinerne ersipput tunngaviusut arlaqartut, tassani aamma innaallagissap, erngup aamma kiassanerup akii, kiisalu erniat aammalu nalikilliliisarnerni il.il. tunngaviusartut. Angusassanut tunngaviusut pingaernerit tassaapput innaallagissap, erngup aamma kiassanerup akiisa allannguuteqartannginnissaat uuliap akiata qaffakkiartornera ilutigalugu, aammalu Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup innaallagissamik nioqutissiornerata annikilliertunnginnissaa, aallaavittut tunngaviusuni imermik amigaateqarnermik peqquteqartumik. Naatsorsueriaaseq taanna piuminarneruvoq takorluukkat assigiinngitsut sanilliuttarnerini, kisiannili aamma tunngaviusumik takorluukkami isumaqarluni Nukissiorfiit erngup nukinganik nukissiorfiliortoqanngippat amigartooruteqalissasut.

Suliffeqarfittut namminersortitatut periarfissaqarpoq akinik aqutsisinnaanermut, inuiaqatigiinni pisariaqartitsinernik tunngaveqartumik. Suliffeqarfittut namminersortitatut ingerlatseqatigiiffik aqunneqarpoq aningaasartuutikinnerpaanissamik atuisartunut tunngaveqartumik, sinneqartoorutinillu katersisussaanani aningaasaliissutissanut annerusunut atugassanik, imaluunniit piginnittunut sinneqartoorutisitsinissamik siunertaqartumik. Tamanna isumaqanngilaq ingerlatseqatigiiffik oqimaaqatigiissitsiinnartassasoq angusat 0-koruuniullutik, isiginiagassat aamma oqimaaqatigiissitsisarnermik aningaasalersueqqittarnernillu ilaqartarmata. Ilanngullugulu aamma oqaatigineqarsinnaavoq innaallagissap qamittakkap akia qaffariartortinneqarnikuunngimmat uuliap akiisa qaffakkiartuaarnissaannik naatsorsuutigisaqarnermik peqquteqartumik, tungaviusimasunik inuiaqatigiinni ingerlatsinermilu aningaasartuutit naatsorsorneqarneranni. Akinut politikki maanna Nukissiorfinnut atuuttusoq aallaaveqarpoq innaallagissamik qamittakkamik atuinermi uuliap akia naapertorlugu aaqqissuussisoqartassasoq, taamaattumillu ingerlatsinermi aningaasaqarneq nalilersorneqarsimasoq Nukissiorfiit aningaasarsiornissaannik niuernermik tunngaveqartumik ajunngitsumik nalilersuinerne annikinaarisooqarsimavoq.

Tabeli 10 ataaniittoq takutitsivoq takorluukkani assigiinngitsuni ingerlatsinerup kingunerisassaanik assigiinngitsunik. Tabeli ersersitsivoq allannguutinik aningaasani kaaviiartitani, ingerlatsinermut aningaasartuutini, ikummatissat akiini aammalu naammassisani, erngup nukinganik iluaquteqarluni

nukissiornermik tunngaveqartuni, taakkualu qanoq aningaasaqarnikkut ingerlatsinermit sunniuteqarnerinik. Ungalusanik naatsorsuinerit tassaapput kisitsisit negativiusut.

Tabelimi 10-mi ersippoq ingerlatsinermi aningaasartuutit, piffissami ukiut 30-it ingerlaneranni isigalugit, inuiaqatigiinni aningaasartuutininik naatsorsuinermit naapertuuttut, arlariillutik takutitsimmata takorluukkamik C-mik naammassisaqarnermik, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliassat pineqartut arlariit sananeqarnerisigut, taannalu aaqqiineq imminut akilersinnaanerpaajusoq. Taakkua malitseqarput Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfissamik taamaallaat sananermik (takorluugaq B), akilersinnaanerpaap tullerisaanik. Kiisalu aamma erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorneq Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamik tunngaviusutut takorluukkamit akilersinnaaneruvoq, tassalu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfissanik sanasoqannginnissaaniit.

Tabeli 10. Ingerlatsinermi aningaasarsiornikkut angusat

Ingerlatsinermi angusat allannguutsigut maanna naliusut allannguutaat (mio. kr.)	Takorluugaq tunngaviusoq	Takorluugaq A Nukissiorfiliorneq QAS aamma AAS	Takorluugaq B allilerineq Nuuk	Takorluugaq C allilerineq Nuuk, QAS aamma AAS
Kaaviiartitat allannguutaat, Nuuk	646	646	4.094	4.094
Kaaviiartitat allannguutaat, QAS-AAS	-	766	-	766
Kaaviiartitat allannguutaat katillugit	646	1.412	4.094	4.860
Ingerlatsinermi aningaasartuutit allannguutaat (ikummatit ilanngunnagit), Nuuk	272	272	154	154
Ingerlatsi. aningaas. allannguutaat (ikummatit ilanngunnagit), QAS-AAS	4	165	4	165
Ingerlatsi. aningaasartuutit allannguutaat (ikummatit ilanngunnagit), katillugit	276	436	158	319
Ikummatissanut aningaasartuutit allannguutaat, Nuuk	1.486	1.486	76	76
Ikummatissanut aningaasartuutit allannguutaat, QAS-AAS	84	-808	84	-808
Ikummat. aningaasart. allanng. katillugit	1.570	678	160	-732
Aningaasalersuinermit aningaasartuutit, Nuuk	170	170	1.522	1.522
Aningaasalersuinermit aningaasartuutit, QAS-AAS	97	1.153	97	1.153
Aningaas. aningaasartuutit katillugit	267	1.323	1.619	2.675
Ingerlatsinermit aningaasartuutit allannguutaat, Nuuk	-1.282	-1.282	2.342	2.342
Ingerlatsinermit aningaasartuutit allannguutaat, QAS-AAS	-185	256	-185	256
Ingerlatsinermi aningaasartuutit allannguutaat katillugit	-1.467	-1.026	2.158	2.598
<i>Takorluukkamat tunngaviusumut sanilliullugu allaanerussutai</i>		441	3.624	4.065

Uannga: NIRAS, Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni kingunerisassai, Kalaallit Nunaanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornerni, 2021.

Tabelimi ilanngullugu aamma ersippoq takorluugaq A (erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorneq Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamik) kisimi ingerlanneqassappat ingerlatsinermit malunnaatilissuarnik amigartooruteqarfiussasoq. Tamatumunnga pissutaavoq naatsorsuusiorderit aqqissuunneqarneri Nukissiorfinnut aningaasartuutitut, ikummatissat akiisa qaffakkiartornerannik tunngaveqartut. Amingartoorneq taamaattoq tunngaviumik takorluukkamiit minneruvoq.

4. Aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu inuussutissarsiorturnut kingunerisassai

Naalackersuisut Nukissiuuteqarnermit Imermillu Pilersuinermit immikkoortumi pilersaarutaanni anguniakkat pingaernerit ilagaat nukissiuuteqarnikkut aqqissuussinerit nutarteriffigineqarnissaat. Tamatumunnga ilaatigut tunuliaqutaapput pilersuinermit pitsaassutsinik annertunerulersitsineq, kiisalu aamma ungasinnerusumut ataatsimoorussanik aningaasartuutit annikinnerulersinneri, innuttaasunut inuussutissarsiorturnullu nukissiuuteqarnikkut tunisaqartarnernut atatillugu. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissamik nioqqtissiornerup kingunerisussaavaa nukissiuutitik nioqqtissiornermit atatillugu aningaasartuutaasartut annikinnerulernerit, nunap piinik orsussanik atuilluni dieselitortumik nioqqtissiuuteqarnermit sanilliullugu. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorderit atortulersuusersuutaat ilanngullugit piffissap ingerlanerani taamaasillutik inuussutissarsiorturnut pitsaasunik killiliussanik atugassaqartitsilissapput. Tamatumalu ilanngullugu aamma annikinnerulersissavai nalorninaatit pilersartut uuliap akiata allanngorartarnerisigut, kiisalu niuernikkut oqimaqatigiissitsineq pitsaanerulersissallugu.

Namminersorlutik Oqartussat erngup nukinganik nukissiorfinnik atortorissaarutitaqartunik aningaasalersuinermit, pilersitsinermit ingerlatsinerimullu tunngatillugu aningaasaliisartunut avataaneersunut ataatsimoorumik isumaqatigiissuteqarnissaannut kiisalu taakkuninnga piffissaq erseqqinnerusumik aalajangersarneqartoq malillugu Namminersorlutik Oqartussanut tunniussinissamut periarfissamik inatsisissatut siunnersuut imaqarpoq. Inatsisissatut siunnersuummi taamaalilluni BOT-imi isumaqatigiissuteqarnissamut periarfissaq inatsimmi tunngavissalernerqarpoq, tassani aningaasaliisartoq avataaneersaq erngup nukinganik nukissiorfinnik atortorissaarutitaqartunik piffissap erseqqinnerusumik aalajangersarneqartup ingerlanerani pilersitsinissamut ingerlatsinissamullu akisussaaffeqalissalluni kiisalu aarlerinaataasut tassunga atasut annertuut nammassallugit. Aningaasalersuinermit taamatut ilusiliinerup taamaalilluni missingersuutit isumannaatsuunerannik annertuumik malitseqassaaq. Tamatuma saniatigut isumaqatigiissummi siunissami nukissiorfiliorderup siunissami ingerlatsinissamut ataatsimooritillugu eqqarsaatigineqarnerani, ilusiliaq aarlerinaataasunik naapertuunnerusumik avitseqatigiinnissamut aammalu tamakkiisumik aningaasaqarnerup pitsaanerunissaanut tunngavissiisaaq.

5. avatangiisinut pinngortitamut innuttaasullu peqqissusiannut kingunerisassai

Siunnersuut aalajangersaavoq atugassarititaasunik killiussassanik sanaartornissanut, aningaasalersuinissanut aamma ingerlatsilernissanut erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik Nuummuk kiisalu aamma Qasigiannuanut Aasiannillu pilersuisussanik. Inatsisunik allanik tunngaveqarput, matumani aamma Erngup nukingata nukissiornermut atorneqartarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat, aamma Avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaanik Inatsisartut inatsisaat, eqqarsaatigalugu akuersissuteqartoqarsinnaanersoq erngup nukinganik iluaquteqarnikkut atortulersuutitalinnik nukissiorfiliortoqarsinnaanersoq, aammalu tamatumani qanoq ittunik atugassarititaasoqassanersoq eqqarsaatigalugit.

Maanna Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni Nuup eqqaani erngup nukinganut nukissiorfeqareerpoq. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuutitai nammineq qaqqap iluani 600 miiterinik ilorpasitsigisumiippat, aammalu nukissiuuteqarfimmiit sullorsuaqarluni 14 km.-inik takissusilimmik imeqarfiusumut Kangerluarsunnguup tasiani. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup pioreersup allinissaani nukissiuummik nutaamik ikkussisoqassaaq, maanna innaallagissap aqutaanut pioreersunut Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanneersunut attavilerneqartussamik. Tamatumalu kingunerissavaa teknikkimut tunngasunik atortulersuusersuinissat, kiisalu atortulersuutinik allanik tamatumunnga attuumassuteqartunik ikkussuinissat, nukissiuummik sillimmatissamik ikkussuinissaq aammalu illutaliornissaat, saniatigullu aamma Nuummi attaveqaasersuutit annertusineqarnissaannut aningaasaliissuteqarnissat Nuup illoqarfiani. Kiisalu aamma sullorsualiortoqassaaq maanna imeqarfiusumut Kangerluarsunnguup tasianut tatsimiit allamiit, tassa Isortuarsuup tasianiit, kujasinnerusumi 16 km.-inik inissisimasumiit.

Qasigiannugit aamma Aasiaat eqqaanni nutaamik erngup nukinganut nukissiorfiliornissaq siunnerfiuvoq. Tamatumani ilaavoq nukissiuuteqarfimmik kangerluup Kangersunerup eqqaani pilersitsinissaq, kiisalu aamma sullorsualiornissaq tatsit Kuussuup tasiata aammalu Qinngap Ilulialeralaata akornanni, nukissiorfiup imeqarfittasaanut atasumik. Tabit Qasigiannugit kujataata kangiani 20 km-it miss. Inissisimapput. Tamatuma saniatigut aamma atortulersuutissanik, soorlu teknikkimut atortunik kiisalu attaveqaasersuutinik sullissinermilu atortussanik sanaartortoqassaaq, aamma illutassanik, saniatigullu aamma aningaasaliissuteqartoqarluni attaveqaasersuutininut kiisalu Qasigiannugani aamma Aasianni nassiussuinernut atortunik. Innaallagissap aqutissaanik pilersitsisoqassaaq, nukissiorfimmit innaallagissamik illoqarfinnut ingerlaartitsisartussanik.

Innaallagissap aqutissai pilersinneqarsinnaapput periaatsit assigiinngitsut atorlugit. Qasigiannuanut innaallagissamut silaannakkut aqqusiortoqarsinnaavoq 31 km. -it missaannik takissuseqartumik, aammalu Aasiannut innaallagissap aqutissaanik 114 km.-it missaannik takussuseqartussamik. Tamatumani pisariaqassaaq Aasiannut innaallagissap aqutaasa Naternami nunakkut (narsartarsuaq marraasoq) Ramsar naapertorlugu illersugaasup sinaatigut ingerlatinneqarnissaa. Periarfissaq alla tassaassagunarpoq immap naqqatigut kabelililiineq aammalu silaannakkut aqqusiineq Qasigiannuganiit, taamalu sumiiffiup Ramsar-eqarfiusup avataatigut.

Aaqqiissutissarli taanna akisunerussaaq, soorluttaaq aarlerinaateqassasoq kabelip immap naqqatigoortup umiarsuarnit imaluunniit iluliarsuarnit innarlerneqarsinnaanera. Kisianni taanna teknikkikkut isigalugu aaqqiissutissaanngilaq inassutigineqarsinnaasoq, pissutigalugu kabelip innarlerneqarsinnaanera, innaallagissamik diesel-itortut atortorissaarutit atorlugit pilersuisoqarallartussanngorlugu. Taamatullu innaallagissap aqqutaanik immap naqqatigoortumik ajutoorneq naatsorsuutigineqarpoq nalunaarasuartaaserinikkut kabelip immap naqqatigoortup ajoquserneraniit suliarissallugu pisariunerussaqisoq. Taamaattumik aqqutaa tamaat innaallagissap aqqutaanik silaannakkoortitsinissaq akikinnerpaassaaq qularnaannerpaallunilu, nukissiuuteqarnikkullu isigalunilu piumaneqarnerussalluni. Immap naqqatigut kabeli atorlugu aaqqiissutissaq periarfissap aappaatut misissorneqarpoq 2012-imi, pinngortitamut kingunerisassaanik nalilersuinermi. Silaannakkut aqquasiinissamut atatillugu, sumiiffiup Ramsar-eqarfiusup sinaatigut, ersippoq pinngortitamut sunniutaasussanik nalilersuinermi “innaallagissap aqqutissaanik pilersitsinissaq pilersaarutigineqartutut nalilerneqanngilaq annerusumik akornusersuisussatut kalaallit nerlerisa meqquerfigisagaanni. Sanaartorneq aamma ingerlatsilernissaq erngup nukinganik nukissiorfissamik uumasunut aamma naasunut sumiiffimmi annerusutigut sunniuteqartussaatinneqanngilaq.” Sanaartornerup kingornagut naatsorsuutigineqanngilaq pinngortitaq sunniuteqarfigineqassasoq.

Suliaqartoqassaaq piumasaqaataasutut ASN-imut misissuinermik, erngup nukinganik nukissiorfiliornissamut atatillugu, ilanngullugit atortulersuutit Nuummut pilersuinermit atatillugu, kiisalu aamma Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuinermit atatillugu. Misissuinerit tamanut ammasunik tusarniaanernik ilaqassapput, inaarutaasumik akuersissuteqarnissat siunnerfigalugit. Maanna pissutsit atuuttut tunngavigalugit oqaatigineqareersinnaanngilaq sunniutaasussat qanoq itut siunnersuutip matuma avatangiisinut aamma pinngortitamut kingunerisinnaanera, siuliani innaallagissap aqqutaanut sunniutaasussat eqqaaneqareersut saniatigut. Taamaattoq eqqaaneqareersutit maannamut misissuinerit tunngavissaqarsimanngilaq pasitsaassaqartoqaranilu pitsaanngitsunik avatangiisinut aammalu pinngortitamut sunniutaasinnaasunik. Tamanna inaarutaasumik isummerfigineqartussaassaaq, tamatumani aamma siuliani eqqaaneqartutut innaallagissap aqqutaasa sumiiffimmi Naternami Ramsar-eqarfiusukkoornissat eqqarsaatigalugu, ASN-imik misissuinerit pissusaaffiusut suliarineqarnerini.

Avatangiisinut tunngasumik suliat erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnut atortulersuutaat ilanngullugit Nuummut pilersuisussamut kiisalu Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamut pissaaq inatsisit suliamut atuuttut naapertorlugit, tamatumani aamma Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat sanaartukkat ilaasa avatangiisinut qanoq sunniuteqartarneri pillugit nalilersuisarneq pillugu, aamma avatangiisinik nakkutilliinermut akiliutaasartut pillugit aalajangersakkat. Nalunaaruteqartoqartussaavoq sanaartukkat erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiit atortulersuutitalit Nuummut aamma Qasigiannuanut Aasiannillu pilersuisussat pillugit, nalunaarummi eqqaaneqartumi aalajangersakkat naapertorlugit.

Kiisalu aamma suliaqartoqassaaq Avatangiisinut Sunniutissat Pillugit Nalilersuineramik (ASN-nalunaarusiaq) sanaartornermi erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik Nuummur pilersuisussamik kiisalu Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamik. Nukissiorfiit suliarissavaat taakkua ASN-imi nassuiaasiat, qularnaareqataasussat Naalakkersuisut pisariaqartunik paasissutissinneqarnissaannik sanaartukkat avatangiisinut sunniutigisinnaasaat pillugit, pilersitsinissamut akuersissuteqarnissamut atatillugu, allilerinissamut imaluunniit sanaartugaatinik allannguuteqartitsinissamut tunngatillugu. ASN-mi nassuiaasiaq aamma peqataassaaq qularnaarinissami Naalakkersuisut akuersinermi pisariaqartunik paasissutissanik peqarnissaannik atugassarititaasunik aalajangersaanissaminni, sanaartukkat avatangiisinut sunniutigisinnaasaasa annikinnerpaaffissaminiinnissaat eqqarsaatigalugit. Aalajangersagaqarpoq periaasissanik ASN-imik suliaqarnerni innuttaasut akulerunneqarnissaat pillugit. Naalakkersuisut ASN-imi nassuiaasiamik suliarinninneranut atatillugu aammalu tusarniaanermi akissutinik suliarinninnermi, ilaatigut isummerfigineqartussaassapput sanaartornermut atatillugu atugassarititaasinnaasut.

6. Innuttaasunut kingunerisassai

Erngup nukinganik iluaquteqarnikkut nukissiorfiliorerup innaallagissamik nioqquteqarneq sunniuteqarfiginaviannigilaa. Tamatumalu ilaatigut kinguneraa Naalakkersuisut pilersuinermillu ingerlatsisuusut allat suli ingerlaqqittumik pisussaaffeqartut naammassisaqarfiulluurtumik naammattumillu innaallagissamik, imermik aamma kiassanermik pilersuisussaataanerit, illoqarfinni nunaqarfinnilu sullitanut. Tamatumalu ilanngullugu aamma kingunerissavaa Naalakkersuisut ingerlaqqittumik innaallagissamut akitsuutinik akinillu aalajangiisartueneri. Siuliani 2.1-imi inatsisit atuuttut pillugit immikkoortoq innersuunneqassaaq.

Naatsorsuutigineqarpoq malunnaatilinnik pitsaasunillu innuttaasunut sunniuteqarnissaa, siunissamut qularnaakkanik imminullu akilersinnaasunik atortulersuuteqarnikkut, piffissamut ungasissumut periarfissaqartitsisunik nukissiuutit akiisa appasinnerunissaannik, ikummatissanik atuinermut sanilliullugu.

7. Allatigut pingaarutilinnik kingunerisassai

Siunnersuut allatigut pingaarutilinnik kingunerisassaqaqanngilaq.

8. Pisortanik, katuffinnik il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut ulluni 18/5 2021 pisortat tusarniaasarnernut quppersagaanni www.naalakkersuisut.gl tamanut takusassiarineqarsimavoq, tusarniaaneq piffissalerlugu 18/6 2021-imut.

Siunnersuut piffissami 18/5 2021-imiit 18/6 2021-imut tusarniaassutigineqarsimavoq makkunani tusarniaavigineqartartuni: Avannaata Kommunia, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, KANUNUPE, SIK (Sulineramik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat), Sulisitsisut (GE), Mittarfeqarfiit, Nukissiorfiit

Royal Arctic Line A/S, Asiaq, Grønlandsbanken A/S, BankNordik, Visit Greenland, Transparency Greenland, WWF Greenland, KNAPK, Pinngortitaleriffik, Timmiaq, KNI, Kalaallit Nunaata Katersugaasivia Allagaateqarfialu.

Tusarniaanermi akissutinik ukunanga tigusaqartoqarpoq: Flemming Hybholt, Sulisitsisut (GE), Qeqqata Kommunia aamma Timmiaq.

Tusarniaanermi akissutaasut tamanut takusassiarineqarput tusarniaasarnernut quppersakkami www.naalackersuisut.gl. Tak. tusarniaanermi akissutaasoq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Siunnersuummi aalajangersarneqarput killiliussatut atugassarititaasussat sanaartornermi, aningaasalersuinermi aammalu ingerlatsinermi erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik atortulersuutaat ilanngullugit Nuummut, kiisalu Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussanik nukissiorfiliornernut.

Siunnersuut pingaarnertut siunertaqarpoq nukissiuuteqarnikkut qorsuusumik ingerlatsinermik taaneqartartumut ikaarsaariartornerup ilaatut. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornernik suliniutinik piviusunngortitsineq Nuummut kiisalu aamma Qasigiannuanut Aasiannillu pilersuisussanik peqataassaaq nukissiuutinik piujuaannartitsinermik tunngavilinnik atuinerup annertunerulernissaanut, aammalu taamaasilluni ilalersuutaassalluni nukissiuutinik piujuaannartitsisunik atuinermut, nukissiuuteqarnerullu nutarterneqarneranut, Naalackersuisut Nukissiuuteqarnikkut Imermillu Pilersuinikkut Immikkoortumi Pilersaarutaannut atatillugu. Suliniutillu piviusunngortinneqarnera aammattaaq ilalersuisuusaaq immikkoortumut pilersaarutip anguniagaanut, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornikkut Qasigiannugit aamma Aasiaat pilersorneqalernissaannik, kiisalu aamma maanna illoqarfinni arfinilinni erngup nukinganik nukissiorfeqarfiusuni aningaasaliisoqartarnissaanik qularnaarumallugu illoqarfinni pineqartuni innaallagissamik aamma kiassaanermik pisariaqartitsinerit tamakkiisumik naammassineqarnissaannik. Immikkoortumut pilersaarut aamma aalajangiiffigisassatut siunnersuut UPA2019/165 tunuliaqutaralugu sammisami tassani Naalackersuisut Inatsisartut ukiakkut 2019-imi ataatsimiinneranni aalajangiiffigisassatut siunnersuut Inatsisartunut saqqummiuppaat, Naalackersuisut peqquneqassasut sulissutigissagaat sulissutigineqassasoq erngup nukinganik iluaquteqarnikkut Qasigiannugit aamma Aasiaat nukissiuuteqarnikkut pilersorneqalernissaannut sanaartornissap sulissutigineqarnissaanik, kiisalu erngup nukinganik nukissiorfiup Nuummut pilersuisup allineqarnissaanik (UKA 2019/153). Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip

akuersissutigineqarneratigut Naalakkersuisut pisussaaffilerneqarput kingusinnerpaamik Inatsisartut 2020-imi ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiutissagaat siunnersuut erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornissamik, aningaasalersuinissamut siunnersuut aamma erngup nukinganik ingerlatsinermut siunnersuut, aningaasalersuinissamut ilusiliatut siunnersuutit periarfissaasut killiliussaasa iluanni, pilersitsisoqassasoq pisariaqartunik inatsisitigut tungavissanik ilusiliap qinerneqartup iluani, sanaartornissanut, aningaasalersuinissamut aammalu ingerlatsinissamut erngup nukinganut nukissiorfinnik. Suliniut naammassinnittuussaaq niuernikkut piomasqaataasunik inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni kingunerisassaanik nalilersuisarnermut Ilitsersuummi. COVID-19-ip aamma Inatsisartunut qinersinerup ulloq 6. april 2021 ingerlanneqartup kingunerisaanik siunnersuut 2021-imi ukiaanerani ataatsimiinnermi saqqummiunneqarpoq.

Siunnersuutikkut taamaasilluni aalajangersarneqarput killiliussat ileqqussallu qitiusut sanaartornissamut atortulersuutitalinnik Nuummut pilersuinermit kiisalu Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuinermit, tamatumunngalu atatillugu aningaasalersuinissamik ingerlatsinissamillu.

§ 2-mut

Aalajangersakkami nalunaarsorneqarput inatsimmi pingaarnertut siunertaasut, tassa Naalakkersuisut Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfik Nuummut pilersuisoq allissagaat, kiisalu erngup nukinganut nukissiorfimmik nutaamik Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamik sanatitsissasut.

§ 3-mut

Aalajangersakkami nalunaarsorneqarput sanaartugassat tigussaasunik annertussusaat aammalu aalajangersarneqarluni Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup Nuummut pilersuisoq allineqassasoq nukissiummik nutaamik Utoqqarmiut nukissiorfittaanni, innaallagissallu aqputai maanna pioreersut aqputigalugu ingerlatinneqartassasoq, kiisalu Kangerluarsunnguup tasiata aammalu Isortuarsuup tasiata akornanni sullorsualiortoqassasoq erngup aqputissaanik. Tamatuma aamma kingunerissavaa pisariaqartunik teknikkimut tunngasunik atortulersuusersuinissat kiisalu attaveqaasersuinissat allanillu attuumassuteqartunik atortulersuinissat, aamma illutassat. Tamakkualu ilaatigut aamma tassaasinnaapput sillimmatitut diselitortumik nukissiuut, Nukissiorfiit maanna erngup nukissiorfiannut atatillugu, illoqarfinni innaallagissap aqputaasa nukittorsarneqarnissaat, innaallagissamik iluaquteqarluni imermik kissaassutisigut iluaquteqartoqarsinnaaqullugu aammalu elpatroninik taaneqartut inuinnarni pisortanilu sullitani atuisoqarsinnaalersikkumallugu, kiassaaneq innaallagissamoortunngortikkumallugu, ungasissumiittunik kiassaaneq annertusarumallugu kiisalu attaveqaasersuutissat erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup nioqqutaanik tunisqalernerumalluni. Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni

nukissiorfiup Nuummot pilersuisup allineqarnissaa tamatuma saniatigut kinguneqassaaq innaallagissap aqputaasa Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanniit Nuummot ingerlasut tamakkiisumik atorneqalernerannik, sananeqarnerminni ingerlaartitsiviusinnaammata 100 MW-mik.

Pisariaqartitsisoqarpoq erngup nukinganik iluaquteqarluni Nuummot pilersuinermi annertusaanissamik, nukissiuutinik piujuannartitsisunik iluaquteqarnerup maanna atuuttup annertussusia attanneqaannassapat. Tamanna isumaqarpoq pisariaqartitsisoqartoq Utoqqarmiut Kangerluarsunnguannut atasumik imeqarfiup annertusineqarnissaanik, maanna ingerlatsineq attatiinnarsinnaajumallugu, kiisalu aamma nioqqutissiorneq annertusisinnaajumallugu. Utoqqarmiut Kangerluarsunnguata tasianut erngup kuuttup annertussusia ilaneqarsinnaavoq tatsimik allamik iluaquteqarnikkut, Isortuarsuup Tasia, maanna imeqarfiusumiit kujammut 16 km missaannik inissisimasumiit. Uuttortaanerit Asiamit ingerlanneqartut naapertorlugit Isortuarsuup Tasia ukiumut ilivitsumut kuuffiusarpoq imermik maanna Kangerluarsunnguup Tasianut kuuttartup pingasoriaataanik. Tatsit taakkua marluk akornanni sullorsuamik pilersitsisoqarpat taava imeq Isortuarsuup Tasianeersoq Kangerluarsunnguup Tasianut ingerlatinneqarsinnaavoq, tassuunalu qularnaarneqarsinnaalluni imermik annertuumik Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfimmi atugassaq.

§ 4-mut

Aalajangersakkami aalajangiunneqarpoq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliormi nutaamik Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamik suliassap ilagigaa nukissiorfik kangerluup Kangersuneq eqqaaneq, sullorsualiorneq tatsit Kuussuup Tasiata aamma Qinngap Ilulialeeraata Qasigiannuaniit kujammut kanginut 20 km missaannik ungasissusilimmiittuni, kiisalu innaallagissap aqputaani nukissiorfimmit Kangersunermi Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersitsineq. Tamatuma ilagaa teknikkimut atortulersuusersorneq kiisalu attaveqaasersorneq suliassanillu taakkununga assingusunik pilersitsinissat illutaliormerlu. Tamatumani ilanngullugu pineqarsinnaavoq sillimmatitut diesel-itortumik innaallagissiorfik, illoqarfinni innaallagissap aqputaasa sakkortusarneri innaallagissap kiassaanermi atorneqarnissaanut, imermik kissaavinnik innaallagissamoortumik ikkussuineq aamma atortulersuutit - elpatron-it inuinnarni pisortanilu sullitani, taakkua innaallagissamik kiassaateqarnermut ikaarsaarnissaannut, ungasissumiittunik kiassaanernik pilersitsiortorneq, kiisalu illoqarfimmut qanittunik atortulersuutinik erngup nukingata tunineqartarneranut qularnaarisussanik allanik.

Innaallagissap aqputai illoqarfinnukartussat pilersinneqarsinnaapput periarfissat assigiinngitsut atorlugit. Innaallagissap aqputissaanik siaarsisoqarsinnaavoq 31 km missaannik Qasigiannuanut, aammalu innaallagissap aqputissaanik Aasiannut 114 km missaannik takissusilimmik. Tamatumani pisariaqassaaq Aasiannut innaallagissap aqputaasa Naternami nunakkut (narsartarsuaq marraasoq) Ramsar naapertorlugu illersugaasup sinaatigut ingerlatinneqarnissaa. Periarfissaq alla

tassaassagunarpoq immap naqqatigut kabelililineq aammalu silaannakkut aqqusiineq Qasigiannuganiit, taamalu sumiiffiup Ramsar-eqarfiusup avataatigut. Aaqqiissutissarli taanna akisunerussiaaq, soorlutaaq aarlerinaateqassasoq kabelip immap naqqatigoortup umiarsuarnit imaluunniit iluliarsuarnit innarlerneqarsinnaanera. Taamaattumik aqputaa tamaat innaallagissap aqputaanik silaannakkoortitsinissaq akikinnerpaassaaq qularnaannerpaallunilu, nukissiuuteqarnikkullu isigalunilu piumaneqarnerussalluni.

§ 5-imut

Siunnersuummi § 5-imi aalajangersagaq taannaavoq inatsimmi tunngaviusoq aningaasalersuinissap iliuuseqarfigninnaaneranut.

Imm. 1-imi aalajangersagaq naapertorlugu Naalakkersuisut aningaasanik attartorsinnaapput akiitsunik annerpaaffissalikkanik 3,1 mia. danskit koruuniini. Aalajangersakkami imm. 2 Naalakkersuisunik piginnaatitsivoq aningaasat attartorneqartut imm. 1 naapertorlugu Nukissiorfinnut attartorteqqissinnaaneranut sanaartugassanut aningaasaliissutitut, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik sanaartugassanut tamarmiusumut. Aalajangersakkami imm. 3 naapertorlugu Naalakkersuisut attartugaat sanaartugassanut aningaasaliissutissatut aammalu sanaartugassanut atasut aningaasartuutit, aamma erngup nukinganik nukissiorfimmik allilerinermut atortulersuutissai ilanngullugit attartortinneqarsinnaanngillat Naalakkersuisut attartorsimasaanniit pitsaannerusunik atugassaqtitsilluni.

Imm. 4-mi aalajangersagaq naapertorlugu nalunaarusiornikkut Nukissiorfinnut taarsigassarsiariteqqitanut ernianik, imm. 1 naapertorlugu Nunatta Karsiata taarsigassarsianut aningaasartuutaanut matussusiisnaanngorlugit annertussusilikkanut aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput. Nunani tamalaani ernianik annertussusiliisarnerni allanguinerit Nunatta Karsiata taarsigassarsiaasa erniaanut sunniuteqartussaapput, taamaattumillu taarsigassarsiteqqinnermi ernianik allanguisarnissaq pisariaqarsinnaavoq, tamannalu pissutigalugu piginnaatitsissuteqarnermut aalajangersagaq Naalakkersuisut ernianik sanaartukkanilu aningaasalersuinermit aningaasartuutininik sunniisnaasunik iluarsiisarnernisa pisariaqartumik eqaassuseqarnissaannik qulakkeerisussaavoq. Imm. 4-mi aalajangersakkami nalunaarusiornikkut Nunatta Karsiata taarsigassarsinermit taarsigassarsianillu aqutsinermit allaffissornermut aningaasartuutai toqqaannartumik sunnerneqartussat matussusernissaanut pissarsiassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput. Provisioni annertussusilerneqassaaq assersuutigalugu kajumissaatitut Nationalbank-imi aningaasanik attartornissaq, aningaasanik niuerfiusuni nalinginnaasuni pinani, nationalbanken-imi attartorneq akikinnerpaasinnaammat, tamannalu naleqquttuummat, sanaartugassat Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup Nuummur pilersuisup allineqarnissaani kiisalu nutaamik nukissiorfiliornissaq Qasigiannuganut aamma Aasiannut pilersuisuusussamik suliffeqarfimmit namminersortitamit unammillerneqanngitsumit ingerlanneqartussaammata. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliassat peqataasussaapput inuiaqatigiit nukissiuutit inuiaqatigiit nukissiuutit piujuaannartitsinermit tunngavilinnut ikaarsaariartorneranni pisortanit ingerlanneqartunit,

tamannalu tapersersuisuulluni Nukissiuuteqarnikkut Imermillu Pilersuinikkut Immikkoortumut Pilersaarummik, pisortat nukissiuuteqarnikkut pilersuinerata 2030-imi sapinngisamik annertunerpaamik nukissiuutinit piujuaannartitsisunit ingerlanneqalersimanissaanik.

§ 6-imut

Aalajangersagaq naapertorlugu sanaartornissamik, aningaasalersuinissamik aammalu ingerlatsilerumaarnermik tungaveqartunik iluaqutissartaqartinneqarpat isumaqatigiissuteqarsinnaapput namminersortumik arlaqartunilluunniit suleqatigisassanik, sanaartornissamut, aningaasalersuinissamut aamma ingerlatsinissamut atatillugu, tak. §§ 1-4, aamma Namminersorlutik Oqartussanut erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik piffissamut aalajangeriikkamut tunniussiumaarnernik. Aalajangersagaq taanna ammaassivoq periarfissamik isumaqatigiissuteqarsinnaanermut BOT-aftale-imik taaneqartartumik.

BOT-aftale-imik taaneqartup kingunerissavaa Namminersorlutik Oqartussat ataatsimoortumik isumaqatigiissuteqarnerat avataaneersumut aningaasaliisartumut, aningaasalersuinissaq, pilersitsinissaq aammalu ingerlatsisuunissaq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik taakkua atortulersuutaat ilanngullugit, kiisalu piffissami siumoortumik isumaqatigiissutaareersumi nukissiorfinnik Namminersorlutik Oqartussanut tunniussinissamik. Taamatut isumaqatigiissuteqarnikkut avataaneersup aningaasalersuisussap akisussaaffigissavaa nalorninaatinillu nammagassat annertunersaat nammattussaallugit pilersitsinermut aamma ingerlatsinermut erngup nukinganik nukissiorfinnik atortulersuutitalinnik, piffissami ersarinnerusumik isumaqatigiissutaareersumi. Aningaasalersuinissamik aqqissuussineq taanna aningaasartuutissanut missingersuutinik annerusumik qularnaarisuussaaq. Aqqissuussinerlu aammattaaq tungaviusinnaavoq pissusissamisoortumik nalorninaatit agguarnissaannut, ataatsimullu aningaasaqarnikkut pitsaanerusumik ingerlatsisoqarnissaanut, tungavigalugu isumaqatigiissummi ataatsimut aalajangersaavigineqassammata siunissami sanaartugassat siunissamilu ingerlatsinissaq.

§ 7-mut

Imm. 1-imi aalajangersagaq naapertorlugu erngup nukinganik nukissiorfissat atortulersuutaat ilanngullugit Nuummut pilersuisussaq aammalu Qasigiannuanut Aasiannillu pilersuisussaq nunat tamalaat akornanni suliariumannittussarsiuunneqarsinnaapput, siumoortumik toqqariikkanik neqeroortitsinikkut, nunat tamalaat akoranni ileqqusut malitassat naapertorlugit aqqissuunneqartumik.

Neqeroortitsineq pisinnaavoq nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissuteqartarnermut piumasqaatinullu atugassarititaasut ilisimaneqartut naapertorlugit. Tamatuma periarfissaqartippaa suliaasat nunat tamalaat akoranni unammilleqatigiinnikkut neqeroortitsissutigineqarsinnaaneri,

sanaartugassanut aningaasartuutissat nunat tamalaat akornanni taamaattunik sanaartortarnermi unammilleqatigiinneq atorluarumallugu. Aaqqissuussinerlu aamma peqataasinnaavoq naammattunik sulisussaqaarnissap qularnaarniarnerani, matumani sanaartugassat annertuut pineqarmata, Kalaallit Nunaanni sanaartornermi sulisussarsiarineqarsinnaasunit pisariaqartitsiviusartut.

Imm. 2-mi aalajangersagaq naapertorlugu Inatsisartut inatsisaat sanaartornermi neqeroortitsisarneq pillugu atortinneqartussaangilaq, sanaartugassani § 7, imm. 1, naapertorlugu suliarineqartussaasuni.

Aalajangersakkami qularnaarneqartussaavoq neqeroortitsineq aamma suliassamut isumaqatigiissuteqarneq nunat tamalaat akornanni unammilleqatigiinnermi atugassarititaasunik tungaveqarnissaat.

§ 8-mut

Naalackersuisut Pilersaarusiorneq aamma nunaminertat atorneqartarnerat pillugit Inatsisartut inatsisissaanni § 9, imm. 1-2 naapertorlugit aalajangersinnaaererput nunamut tamarmut pilersaarutit kommunini nunaminertanut pilersaarutitulli inatsisitigut atortinneqartassat, inuiaqatigiinni soqutigisat annertuut pineqartillugit. Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq qularutigineqassanngimmat Naalackersuisut piginnaatitaanerat qularnaassallugu pilersaarutit tungavissaat erngup nukinganik iluaquteqarluni pilersuinnermut Nuummi kiisalu sanaartornissamut Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuinnermut atatillugu, tak. siunnersuummi §§ 2-4. Aalajangersagaq taamaaqataa Nuummi aamma Ilulissani nunanit tamalaanit mittarfiit kiisalu Qaqortumi nunap immikkoortuani mittarfiup sananeqarnissaannut, ingerlanneqarnissaannut aningaasalersorneqarnissaannullu killiliussatut piunasaqaatit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 4, 22. november 2018-imeersumi § 18-imi atorneqarpoq.

§ 9-mut

Naalackersuisut Pilersaarusiorneq aamma nunaminertat atorneqartarnerat pillugit Inatsisartut inatsisissaanni § 51 naapertorlugu aalajangersinnaapput pinngitsaaliissummik arsaarinnissinnaanermik, tamanna tamat atugarissaarnissaannik tungaveqarpat. Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq qularutigineqaqqunagu pilersaarutinut inatsit qanoq paasineqartussaansoq. Pinngitsaaliissummik arsaarinnittoqarnissaa pisariaqalissappat aalajangiisuvoq, ilaatigut kinguarsaasoqaqqunagu, apeqquuserneqarsinnaanngitsoq arsaarinninnermut inatsisitigut tungaviusut.

§ 10-mut

Aalajangersagaq imm. 1-imi aalajangiivoq ilassutitut piumasaqaateqartoqarsinnaangitsoq stempelinit akitsuutinik Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu sanaartukkanut atatillugu.

Imm. 2-imi aalajangersarneqarpoq stempelinit akitsuummik akiliinnginnissami aamma ilaasut pappialaatit pigisanik nalilinnik tunniussinermut attuumassuteqartut.

§ 11-mut

Siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaat atortuulissasoq ulloq 1. januar 2022.

ILANNGUSSAQ

Tusarniaanermi nalunaarut

Uunga siunnersuut:

Inatsisartut inatsisaat nr. xx xx. xxx 2021-imeersoq Nuummi Qasigiannuani Aasiannilu erngup nukinganik nukissiorfissat taakkunungalu atortussat aningaasalersorneqarnissaannut ingerlanneqarnissaannullu sinaakkusersuutit

Aallaqqaasiut

Inatsisissatut siunnersuummi erngup nukinganik nukissiorfimmik sanaartornissamut, aningaasartaliinissamut aammalu ingerlatsinermut taakkunungalu Nuummut, Qasiannuanut Aasiannullu nukissiornikkut pilersuinermi atortussiaasunik sinaakkutissanik aalajangersaanissaq siunertarineqarpoq.

Nuummut pilersuinermi Kangerluarsunnguup Tasiarit Erngup nukinganik nukissiorfiup annertusineqarnissaanut ilaatigut sakkortusaavimmi nutaamik pilersitsisoqartariaqartoq siunnersuutigineqarpoq. Tassunga ilanngullugu Kangerluarsunnguup Tasiari sakkortusaavioreersumut attaviliisoqassalluni aammalu tassunga atasumik teknikkikkut illutassamik, sillimmatissamik, angallannikkut attaviliineq allallu aamma atortussat attuumassutillit, sanaartukkat attavilersuinerillu inissitsiterneqassallutik, kiisalu aamma tatsip maanna pilersuisuusup Kangerluarsunnguup Tasiata tatsillu Isortuarsuup Tasiata akornanni sulluliamik pilersitsisoqassalluni.

Siunnersuutigineqarpoq Qasigiannugit aamma Aasiaat pilersorneqarnerani nutaamik erngup nukinganik nukissiorfimmik pilersitsisoqarnerani sakkortusaavimmik pilersitsinermik ilaqassasoq, taannalu kangerluup Kangersunip eqqaanut inissinneqassalluni, aammalu tassunga atasumik teknikkikkut illutassamik, sillimmatissamik, angallannikkut attaviliineq allallu aamma atortussat attuumassutillit, sanaartukkat attavilersuinerillu inissitsiterneqassallutik, kiisalu tatsit Kuussuup Tasiata aamma Qinngap Ilulialeeraata akornanni sulluliamik pilersitsisoqassalluni, tassungalu aamma sakkortusaavimmiit taakkartorneqareertumit Qasigiannuanut Aasiannullu attaviliisoqassalluni.

Siunnersuut Qasigiannuanut Aasiannut pilersuinikkut erngup nukinganik nukissiteqarnikkut suliaqartoqarnissanik kiisalu Nuummut pilersuinermi erngup nukinganik nukissiorfiup allineqarnissaanut Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinnermi 2019 Naalackersuisunut inassuteqaammik aalajangiussinerannut naapertuuppoq (UKA2019/153). Nukissiteqarnikkut ataavartumik atuinerup annertusarneqarnissaa erngup nukinganik nukissiornermi suliniutini siunertarineqarpoq.

Aalajangiussassatut siunnersuummut ilanngunneqarsimavoq ”Qasigiannuanut Aasiannullu erngup nukinganik nukissiorfik aamma Nuummumt pilersuinermit erngup nukinganik nukissiorfiup allineqarnissaa pillugu Nalunaarusiaq”.

Aammattaaq siunnersuutigineqartut minguitsuutitsinissamut tapertaaqataassaaq. Suliniutit Kalaallit Nunaani ataavartumik nukissiteqartitsinissamut tapertaasinnaasut tassaapput Nuummumt pilersuinermit erngup nukinganik nukissiorfiup allineqarnissaa kiisalu aamma Qasigiannuanut Aasiannullu pilersuinermit erngup nukinganik nukissiorfimmik pilersitsinissaaq. Ataatsimut isigalugu suliniutigineqartut Kalaallit Nunaanni pisortat nukissiuutinik ataavartumik pilersuinerat 70 pct. missaaniit 90 pct. missaanut annertusititsissapput. Tamanna Kalaallit Nunaata CO2-mik aniatitsinerani 2030-mi 114.000 tons-imit annertutigisumik appariaataassaaq.

Inatsisissatut siunnersuut tamanut tusarniutigineqarsimavoq 18. maj 2021 tassani tusarniaanermi akissuteqaateqarnissaaq 18. juni 2021-mut killiliussatut ullulerneqarsimalluni, matumani www.naalakkersuisut.gl-imi pisortatigoortumik tusarniaassutigineqartunut quppernermi saqqummiunneqarsimalluni. Siunnersuut piffissami tassanissaaq oqartussaaffinnut tallimanut kiisalu peqatigiiffinnut, kattuffiunnut assigisaanullu 17-iusunut nassiunneqarsimavoq. Tusarniaanermi akissuteqaatinik oqartussaaffimmit ataatsimit aammalu peqatigiiffinnit pingasunit, katuffinnit assigisaannillu immikkoortoq ”peqatigiiffiit, oqartussaaffiit assigisaallu tusarniaaffigineqarsimasut allattorsimaffii” ataani allattorsimasut naapertorlugit pissarsisoqarsimavoq.

Tusarniaanermi akissuteqaatit tusarniaanermi nalunaarut una ilanngullugu www.naalakkersuisut.gl-ikkut tamanut takussutissiarineqarsimapput.

Tusarniaanermi akissuteqaatit akissuteqarfigineqarnissaannut Nukissiorfinit ilassuteqaatinik pissarsisoqarsimavoq.

Inatsisissatut siunnersuut pillugu ataatsimut oqaaseqaatit

Tusarniaanerup takutippaa ataatsimoorussamik Kalaallit Nunaanni pisortat nukissiteqarnikkut pilersuineranni erngup nukinganik nukissiorfinit sanaartortitsinissaaq pilersitsinissarlum mingutsitsinnginnerunissamut tapersersorneqartoq.

Taamattaaq tusarniaanerup takutippaa, erngup nukinganik nukissiteqarnissamut aningaasaliinissamut inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut kingunerluutaasinnaasut pillugit naatsorsuutit ilutigalugit malittarisassat akuerineqarsimasut aallaavigalugit ingerlanneqassasut, kiisalu aamma aningaasaliinerit ataatsimut isigalugit pitsaasumik siunertalimmik inuiaqatigiinnilu aningaasaqarnikkut sipaarutaasinnaasumik ingerlanneqarnissaat pingaaruteqartoq.

Naalakkersuisut oqaaseqaataat

Naatsorsuinerit takutippaat taakku erngup nukinganik nukissiorfinit suliniutit marluk inuiaqatigiinnut sipaarutaanissaat. Kangerluarsunnguani nukissiorfiup allineqarnissaanut

anigaasaliineq annerpaamik inuiaqatigiinnut sipaarutaassaaq. Annertussutsip allineqarneratigut Nuummi innaallagissiornikkut kiassarneq taamaatinneqarsinnaasoq annertuumik atorneqarsinnaalissaat tamannalu Nukissiorfinnit pilersuiffigineqarsinnaalluni. Illuanik innaallagissiornikkut pilersuineq Nuummi annikillisinneqassaaq, matumani alliliineq pilersinneqanngippat imeq annertunerusoq erngup nukinganik nukissiorfimmut pilersuiffimmit tatsimit ilaserneranit piiarneqassammat. Ataatsimut Kangerluarsunnguani nukissiorfiup inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut sipaarutaasussaq 3,2 mia. kr. suliniutip piunissaanut pilersaarut malillugu missingersorneqarsimavoq. Maannamut nalinganut sanilliullugu erniassai 4 pct. inissinneqarsimapput taakkulu ukiuni 80-inut naatsorsorneqarsimallutik.

Qasigiannuanut Aasiannullu pilersuinermit erngup nukinganik nukissiorfimmit pilersitsinissaq inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut suliniutip piunerani maannamut nalinga sanilliusutigalugu sipaarutaasussat 300 mio. kr. naatsorsoqarneqarsimapput. Taamaattumik suliniut naatsorsuutit naapertorlugit piunissaa naatsorsuutigineqarpoq ”Inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut kingunerisassat aallaavigalugit nalilersuinissamut ilitsersuut”.

Naatsorsukkat takutippaat Qasigiannuanut Aasiannullu pilersuinermit erngup nukinganik nukissiorfimmit pilersitsinissaq aammalu Nuummut pilersuinermit Kangerluarsunnguani nukissiorfiup annertusineqarnissaa uuliamik atuinerup annikillingaatsiarnissaanik – taamaasillunilu aamma CO₂.mik annikillisitsinermik erngup nukinganik nukissiorfinnut suliniutinut allanut sanilliullugu malitseqassasoq.

Qeqqata Kommunianit tusarniaanermi akissuteqaat

Qeqqata Kommunianit tusarniaanermi akissuteqaammi saqqummiunneqarpoq inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut pitsaanerussasoq Nuummi Maniitsumilu erngup nukinganik nukissiorfiit pilersinneqarnissaat salliutinneqassappat. Qeqqata Kommunianit oqaaseqaatit sisamat akissuteqaammi saqqummiunneqarput:

1. *”Naalackersuisut Nukissiorfinnit naatsorneqarsimasunut innersuussippat, taakkulu takutippaat anersunerusumik erngup nukinganik nukissiorfinnik pilersitsinermi Maniitsoq Qas+Aas nikingassuteqanngitsut. Tamannattaaq Qeqqata Kommunianit siuliani allaaserisami aamma ilalerneqarpoq.*
2. *Qeqqata Kommunianit Qas+Aas erngup nukinganik nukissiorfinnik pilersitsinissap aningaasaqarnikkut akilersinnaanngitsutut Qeqqata Kommunianit taamaallaat oqariartuutigineqanngilaq, matumanili ullumikkumut periusersaq inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut naatsorsuutit aallaavigalugit taperserneqarluni, tamannalu aamma Naalackersuisunit Nukissiorfinniillu aamma tamanut nalunaarutigineqareersimavoq. Naalackersuisut Nukissiorfillu maannamut akilersinnaanerusutut naliliissutaat nukissiorfiup ukiuni 80-ini piusinnaaneranut kingumut aningaasartuutaasussaraluit tunuliaqutaralugit naatsorsorneqarsimavoq. Missingersuutigineqartoq tamanna aningaasaqarnikkut innersuussutinik Naalagaaffeqatigiinnerup iluani angallannikkut*

attavilersuinnermut suliniutinut malittarisassanik avaqqussivoq. Matumani tusarniaanermi akissuteqaatigineqartoq tunngavilersuutiniq ilaqarpoq.

3. *Siusinnerusukkut allaaserineqarsimasutut inoqutigiit arlallit Qas+Aas innaallagissiornikkut kiassarnermik atuilersinnaanissaaq Maniitsumissaaq aamma atuuppoq. Tassunga ilanngulluguttaaq Qeqqata Kommuniatit eqqumaffigeqquneqarpoq Maniitsumi avasissumik kiassarnikkut pilersuiffik Qas+Aas annertunungaatsiartoq erngup nukinganiq pilersuinnermut allannqortinneqarsinnaammat. Aningaasaqartuutissanik annertunerujussuarnik tamanna Qas+Aas assinganiq ingerlanneqassappat kinguneqartussaavoq, matumani aningaasartuutaasussat erngup nukinganiq suliniutimmi ilanngunneqarsimannqimmata.*
4. *Qeqqata Kommuniatit uuliamik pinaveersaartitsinnermi mingutsitsinnermilu minnerpaatitsinissamut tunngavilersuutigineqartut annerit tassaapput pingaarnersuinnerit eqqortut aalaavigalugit erngup nukinganiq nukissiorfiit amerlanerusut pilersinneqarsinnaammata, piffissaaq sukkannerusoq atorlugu, taamaasillunilu uuliamik pinaveersaartitsineq annertunerusoq mingutsitsinnerlu annikinnerusoq pissarsiarineqassalluni, kiisalu aamma inuiaqatigiinnut aningaasatigit iluanaaqutissat annertunerussallutik.”*

Qeqqata Kommuniata oqaaseqaatinut sisamaasunut nangissutigalugu saqqummiuppaa inatsisissatut siunnersuut Naalakkersuisut Nukissiamik Imermillu pilersuinnermut suliasaqaarfimmi pilersaarutaannut imatut attuumassuteqartoq: ”Sinerissami ilaqutariit annertuunik sipaaruteqarlutik misigissasut pillugu anguniagaq 2, atugarissaarnerup pitsannqorsarneqarneranut atorneqarsinnaasoq, kiisalu inuussutissarsiortut akikinnerusumik atuinnermut akigititanik periarfissaqassasut pillugu anguniagaq 3, maannakkut pilersaarutinut tunngatillugu Maniitsumi erngup nukinganiq nukissiorfimit salliutitsinnginnermi, sanngiillisinneqassasut. Maannakkut pilersaarutit Nukissiornermut suliasaqaarfimmi pilersaarummi immikkoortunik makkuninnga aamma tunngavissinngillat: 1. Immikkoortoq 6.3, tassani erngup nukinganiq nukissiorfiit tunisinissamut tunngavissai aningaasaliissutinut illuatungiliissasut.”

Qeqqata Kommuniata aamma oqaaseqaatinut sisamaasunut taakkununnga nangissutigalugu saqqummiuppaa ”Naalakkersuisut piginnittuinnermut politikkiat 2019”-mut tunngatillugu oqaaseqaatitut, saqqummiuppaa ”Iluatsinngitsumik erngup nukinganiq nukissiorfinnik pingaarnersuineq Namminersorlutik Oqartussanut aamma ingerlatseqatigiiffinnut tamaginnut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunut sunniisussaavoq [...] Allatut oqaatigalugu pingaarnersuineq pilersaarutigineqartoq iluatsinngitsorlu taanna innutaasunuinnaanngitsoq Namminersorlutillu Oqartussanuinnaanngitsoq, kisianni aamma aktiaatileqatigiiffiit aningaasaqarnerannut tunngasunut eqquisussaavoq.”

Qeqqata Kommuniata aammattaaq nalunaarusiamut ilanngussaaq inneresuussutigaa ”Danskit naalagaaffiata qularnaveeqqusiinneranut ilusiliineq – Angallannermi attaveqarnermut suliniutinik

annertuunik ingerlariaaseq misilittakkallu” ilanngussaq 1. Qeqqata Kommuniata eqqumaffigeqquaa, sanaartugassani sivisuumik utertillugit akilersugassani piffissaq utertillugit akilersuiffiusussaq, sanaartugassat piffissami atuuffissaannit sivikinnerujussuusassaasoq, nassuiaammi nassuiarneqartoq. Piffissaq utertillugit akilersuiffiusussaq ukiut 50-it sinnerlugit sivisussuseqarpat, suliaassami annaasaqarsinnaaneq annertunerujussuannngussasoq, misilittakkat takutikkaat nalunaarusiami eqqaaneqartoq, Qeqqata Kommuniata innersuussutigaa.

Kiisalu Qeqqata Kommuniata saqqummiuppaa, nalunaarusiami ”Kalaallit Nunaata aningaasaqarnera upernaq 2021” allassimammat, aningaasaqarnermut politikkimut piumasaqaatit siunissami sinneqartooruteqarnissamik piumasaqaateqarnermik taarserneqartariaqaraluartut, oqimaqaatigiissitsinissamik piumasaqaatip ukkatarinissaanut taarsiullugu. Tassunga tunngatillugu Qeqqata Kommuniata oqaatigaa, Akiitsunut aningaasaliisarnernullu periusissiaq malillugu ukiuni arlalinni attaveqaatinut aningaasaliinerit aningaasaqarnermut politikkip attanneqarsinnaaneramik sanngiillisitsissanngitsoq, pingaarnertut tunngaviusoq.

Naalakkersuisut oqaaseqaataat

Maannakkumut A- imalunniit B-mik piffinni allani Qasigiannuanit Aasianniillu pilersaarutit Kangerluarsunnguillu allineqarnissaannut eqqaassanngikkaanni pilersaaruteqartoqanngilaq. Ataani oqaaseqaatit Nukissiorfinnit aningaasaliissutinut takussutissiat tunngavigalugit suliarineqarsimasut ilanngunneqarsimapput, maannalu C-missingersuutit Maniitsumut allanullu suliarineqarluni.

Oqaaseqaat 1 pillugu: Ingerlatsinikkut aningaasartuutit imminut akilersinnaanerit eqqarsaatigalugu Qasigiannuani Aasiannilu erngup nukinganik nukissiorfinnik pilersitsinissamut Maniitsumilu erngup nukinganik nukissiorfinnik pilersitsinissamut annertuumik nikingassuteqanngilaq. Nukissiorfinnit naatsorsuutit takutippaat, Maniitsumi erngup nukinganik nukissiorfiup atugaanissaa Qasigiannuanit Aasianniillu annertunerusoq, illuanilli Qasigiannuani Aasiannilu nukissiorfissaq marloriaatingajaanik Nukissiorfinnut iluanaarutaassalluni aammalu uuliamik pinaveersaartitsinera marloriaataalluni – taamaasillunilu CO2-mik aamma aniatitsinera Maniitsumi erngup nukinganik nukissiorfimmuut sanilliullugu.

Oqaaseqaat 2 pillugu: Siuliani naatsorsorneqarsimasut paarlatsianik siunnersortit avataaneersut ”Inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut kingunerisinnaasat pillugit nalilersuinermit ilitersuut” atorlugu missingersuusiorsimapput. Taamaattumik maannamut naatsorsuutit eqquunnerusutut naatsorsuutigineqarput. Qeqqata Kommunianit saqqummiunneqartoq atuutseqqinneqarpoq, matumani ukiuni 80-ni piusussaaneq aallaavigalugu missingersuutit ingerlanneqarsimanerat innersuussutigineqartunut naapertuutinngimmat. Ilumoorpoq, kingumut akiliutissatut ukiunut 80-nut naatsorsorneqarsimappat tamanna isornartorsiornarpoq.

Maannamut kommunip tungaanit ukiunut 80-nut kingumut akiligassatut isikkoqarnera paatsoornermit tunngaveqarpoq. Taakku ukiut 80-it piunissaanut inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut

naatsorsuinermit atorneqarsimapput ingerlatsinermilu aningaasartuutissanut naatsorsuussat ukiunut 30-nut missingersorneqarsimallutik. Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini Nukissiorfimmum kingumut aningaasartuutissat innersuussutit malillugit ukiuni 30-ni missingersorneqarsimanerat allaqqavoq. Ingerlatsinermut aningaasartuutissanut missingersuutit ersersippaat ukiuni 30-ni kingumut aningaasartuutissat sinneqartoornermik kinguneqartussat, taamaasilluni kingumut aningaasaartuutissanut piffissaliussaq naannerulluni. Taamaasilluni inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut ingerlatsinikkullu Kalaallit Nunaata aningaasartuutai pitsaasuussapput. Kommuunimit oqaaseqaatit tunngavigalugit inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit tulluussarneqarsimapput.

Oqaaseqaat 3 pillugu: Naliginnaasumik avasissumit kiassarnermut attaviup sinneqartoortut innaallagissamik pilersitsinissamut imaluunniit eqqagassanik ikuallaanermut atorneqarnissaa imminut akilersinnaasutut inissisimavoq. Erngup nukinganik nukissiorfinit innaallagissiorfimmum allangortitsinissaq innaallagissiornikkut kiassarnertut tamaatinneqarsinnaasutut imminut akilersinnaanerpaallunilu sillimaniarnikkut qulakkeerinniffiunerpaassaaq. Taamaattumik avasissumik kiassarnermut attaviup ilalernerqarnissaa maannamut attuumassuteqarpallaanngilaq.

Oqaaseqaat 4 pillugu: Qasiannuguanut Aasiannullu pilersuinermit erngup nukinganik nukissiorfimmik pilersitsinissaq uuliamik atuinnissamik annertuumik pinaveersaartitsissaaq. Maniitsumi, Paamiuni kiisalu Qaqortumut Narsamullu pilersuinermit Qorlortorsuup allineqarneratigut annertoqataanik uuliamik pinaveersaartitsineq qulakkeerneqassappat erngup nukinganik nukissiorfimmik pilersitsisoqassaaq. Qasiannuguanut Aasiannullu pilersuinermit aningaasartuutissatut missingersuutit taakkunani sanaartornikkut ingerlatsisoqassappat aningaasartuutit sipporlugit naleqarnissaat missingersuutigineqarpoq. Taassuma saniatigut pilersinneqarnissaanut ataatsimut isigalugu sivisunerunissaa naatsorsuutigineqassaaq.

Eqqaariikkatut Maniitsumut erngup nukinganik nukissiuteqarnikkut pilersuinissaq eqqarsaatigalugu nukissiorfiliornissamut aningaasatigut iluanaarutissanik missingersuuteqanngilaq maannamut. Qasiannuguanut Aasiannullu suliniut assigalugu pitsaaqutit assingusut pissarsiarinissaanut sukumiinerusumik misissuinerit ingerlanneqaqqaartariaqarput.

Qeqqata Kommuniata tusarniaanermut akissuteqaammi innersuussutigai: ”Nukissiamik Imermillu pilersuinermit suliaasaqarfimmi pilersaarut”, ”Naalakkersuisut piginnittuunermut politikkiat 2019”, ”Danskita naalagaaffiata qularnaveeqqusiinermut ilusiliineq – Angallannermit attaveqarnermut suliniutinik annertuunik ingerlariaaseq misilittakkallu”, ”Kalaallit Nunaata aningaasaqarnera upernaq 2021” kiisalu ”Akiitsunut aningaasaliisarnermullu periusissiaq – Nunami namminermi sanaartornermut pilersaarummut isummernissamut tunngavissiaq”. Inatsisissatut siunnersuut tunngaviusunut inassuteqaatinullu nalunaarutit kommunimit taaneqartit imarisaannut naapertuuttumik suliarineqarpoq. Tassani pingaartumik oqaatigineqassaaq, ingerlatsinermut

aningaasaqarnikkut misissueqjissaarnerni ukiuni 30-ni utertitsilluni akiliinissaq atorineqarmat aammalu kommunimit ilimagineqartut ukiut 80-it atorineqanngimmata.

Flemming Hybholtip tusarniaanermi akissuteqaataa

Flemming Hybholt-imit aallaqqaasiullugu saqqummiunneqarpoq Nuummi innaallagissamik pilersuinerup annertusarneqarnissaa tulluarnepaassasoq, taamaakkaluartorli erngup nukinganik nukissiornikkut Qasigiannuanut Aasiannullu inaallagissiornissamat pilersaarutit siunnersuutitut allatut inissinneqarsinnaasut.

Siunnersuut alla Flemming Hybholt-imit saqqummiunneqartoq Rambøll-imit 2016-mi naatsorsorneqarsimasunik tunngaveqarpoq, matumani Imarsuup eqqaani erngup nukinganik nukissiorfimmu 150 MW atsigisumut tunngassuteqarluni, ukiumut 1280 GWh-mik pilersuisinnaassutsimik annertussuseqarluni. Flemming Hybholtimit saqqummiunneqarpoq Rambøll-imit missingersorneqarsimasut aallaavigalugit Maniitsumut innaallagissamik 20 MW tikillugu pilersuisoqarsinnaasoq, taassumalu saniatigut annertussuseq sinneruttoq 130 MW-iusoq ammoniak-imik pilersitsinissamat atorineqarsinnaalluni piffinnut allanut pilersuinissamat naatsorsuussamik. Siullertut Nukissiorfinit nunaqarfinni illoqarfinnilu erngup nukinganik nukissiorfeqarnissamat piviusorsiorpalaanngiffinni innaallagissamat kiassarermullu pilersuinerani annertussuseq sinneqartoortuutaasoq aatsitassarsiornermi suliniutinut kiisalu umiarsuarnut assartuutinut, kilisaatinut avammullu tunisassiornermut atorineqarsinnaavoq.

Naalackersuisut oqaaseqaataat

Inatsisissatut siunnersuummi erngup nukinganik nukissiorfimmik sanaaartornissamat, aningaasartaliinissamat aammalu ingerlatsinermit taakkunanngalu Nuummut, Qasiannuanut Aasiannullu nukissiornikkut pilersuinermi atortussiaasunik sinaakutissanik aalajangersaanissaq siunertarineqarpoq. Siunnersuut Qasigiannuanut Aasiannut pilersuinikkut erngup nukinganik nukissuteqarnikkut suliaqartoqarnissanik kiisalu Nuummut pilersuinermi erngup nukinganik nukissiorfiup allineqarnissaanut Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinnermi 2019 Naalackersuisunut inassuteqaammik aalajangiussinerannut naapertuuppoq (UKA2019/153).

Aaqqiissutaasinnaasoq alla Flemming Hybholtimit saqqummiunneqartoq taamaasilluni inatsisissatut siunnersuutigineqartoq avaqqullugu saqqummiunneqarpoq. Maluginiarneqassaarli aallaavigineqartut tusarniaanermi akissuteqaammi saqqummiunneqartut pitsaasuummata, tamannalu ilutigalugu nukissuteqarnermut politikimi minguitsuutitsinissamat pisussanut malinneqarsinnaalluni.

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut (GE) tusarniaanermi akissuteqaataat

GE saqqummiuppaa: *“Kisitsisit inatsisissatut siunnersuummi Kangerluarsunnguit allineqarnissaata imminut akilersinnaanissaanut uppernarsaasiipput, illuanik apeqqutit Qasigiannuani/Aasiannilu erngup nukinganik nukissiorfimmi pilersitsinissamat tunngassuteqartut*

akissuteqaateqarfigineqarnissaat amigaatigineqarluni. Ataani allaqqasut assigalugit oqaaseqaatit saqqummiunneqarsimanerat aallaavigalugu inuiaqatigiinni aningaasaqarnermut piujuartitsinissamik qularnaveequsiinermut tikkuussisoqanngilaq:

”Nunap erngup nukinganik nukissiuteqarnissaanut periarfissaasut suliffinnik aningaasaliisussanillu nutaanik kajummissaataasussaapput suliffeqarfinnullu taakkununnga sinaakkutissanik pitsaasunik pilersitsissallutik, pingaartumik suliffissuit nukissiornikkut suliaqartuusut assersuutigalugu, aatsitassarsiornikkut, paasissutissanik toqqorsiviit, saviminileriviit brintinillu sanaartorfiit”

GE-mittaaq saqqummiunneqarpoq aningaasartuutit inerniliussatut aalajangiisoqartinnagut coronami pisoq aallaavigalugu aningaasartuutit ilanngullugit missingersuutigineqartariaqartut.

Naalakkersuisut oqaaseqaataat

Qulaani inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaat issuarneqarsimasoq tamanut tusarniaassutigineqarnerani immikkoortoq 4-mi aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu suliffeqarnermut kingunerisassat pillugit allaaserineqarsimasumi ilaavoq. Tamanna inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut kingunerisassat pillugit missingersuutinut Qasigiannuanut Aasiannullu pilersuinermit atatillugu erngup nukinganik pilersitsinissamut naatsorsuutinut ilaanngilaq, matumani siunissami nukissiuteqarnikkut suliffissuarnut kujumissaarineq pineqartillugu. Tamannattaq inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini aamma ilaanngilaq. Oqaaseqatigiit oqaaseqaatinit paatsoornissaq pinaveersaartinniarlugu peerneqarsimavoq.

Inuiaqatigiinni- aamma ingerlatsinikkut aningaasaqarnikkut missingersuutit inatsisissatut oqaaseqatini imm. 3 pisortanut aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut kingunerisassat pillugit ilanngunneqarsimapput. Taakkunani allassimavoq Qasigiannuanut Aasiannullu pilersuinermit erngup nukinganik nukissiuteqarnissamut pilersitsinissamut 300 mio. kr sinnilaarlugit inuiaqatigiinni aningaasaqarnermut sipaarutaasussaasut. Taamaasilluni nalunaarsuiffik 7 naapertorlugu aningaasaliineq inuiaqatigiinnut peqqinnartuussaaq. Taamattaq inerniliissutit ingerlatsinermi aningaasartuutinut naatsorsuussat malillugit ukiuni 30-nut missingersorneqarsimapput nalunaarsuiffillu 10 naapertorlugu Qasigiannuanut Aasiannullu pilersuinermit erngup nukinganik pilersitsinissat imminut akilersinnaanissaanut naapertuulluni.”

Kalaallit Nunaanni Aningaasaqarnikkut Isumasioqatigiivisa 2021 upernaakkut nalunaarusiaanni saqqummiunneqarpoq siunissamut ungasinnermut qulakkeerinninniarnermi aningaasaliissutit ingerlanneqassasut, soorlu Kangerluarsunnguani aamma Qasigiannuani Aasiannilu aningaasaliissutit akiitsoqarnermut- aamma aningaasaliinermut anguniakkanut malittarisassat naapertorlugit ingerlanneqarsinnaappata. Tassunga ilaavortaaq akiitsoqalernissamut aningaaliinermi missingersuutigineqarpoq, aningaasaliineq ernianut aamma akilersuinermit matussusiisussasoq, taamaasilluni ataatsimut aningaasaqarnikkut politikikkut ataavartitsineq innarlerneqassanani.

Oqaaseqaatini imm. 2.2.3-mi allaaserineqarsimasutut erngup nukinganik nukissiorfinnut suliniutit pillugit erniat akilersuinerillu Nunatta karsianit taarsigassarsiorineqarsimasut atuisunit akilerneqassapput. Taassuma saniatigut erngup nukinganik nukissiorfeqarnissamut suliniutip nukissiuteqarnikkut pilersuinermi aningaasartuutissat annikillineqarnissaat qulakkiissavaat, matumani erngup nukinganik nukissiorfiit uuliamik niuernissaq annikillisissammassut. Taamattaaq erngup nukinganik sulinitip pisortanit innaallagissamik nioqquteqarnermi innaallagissiornikkut kiassarnermut taamaatinneqarsinnaasumut allanngortinneqartussamik isertitat annertuseriassapput.

Sammisat aaliangersimasut pillugit inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit

Timmiaq-mit tusarniaanermi akissuteqaat

Timmiaq-mit aallaqqaasiutitut suliniutip tapersorsorneqarnera nalunaarutigineqarpoq, matumani orsussat arrortikkuminaatsut minguitsuutitsinerunissamik taarserneqassammata.

Timmiaq Naalakkersuisunit Ramsar Naternaq (Lersletten) eqqummaariffigineqarmat nuannaarutigaa, taamaakkaluartorli ernumanartinneqarluni Aasianniit attaviliinermi piffik kallussaanneqassappat, matumani Kalaallit Nunaanni timmissat Ramsar-piffinni aallunneqarnerat tunuliaqutaralugu. Timmiap tikkuarpaa pingaartumik silaannarmi aqqusersuutit timmissanut angisuunut, soorlu nattoralinnut, kiinaaleeqqanut aamma nerlernut apornissaannut aarlerinaateqartut aammalu timmissat taakkua akornanni annertuumik toqusoqartarneranik malitseqartartut. Timmiaq naatsorsuutigaa Naalakkersuisut Ramsar-akisussaaffimminnik avatangiisinullu sunniutissat nalilersorluarneqarnissaannik eqquutsitsissasut

Timmiaq-mittaaq maluginiarneqarpoq oqaasertaliunneqarsimasoq ernumanarsinnaaffeqartoq ”taamaassinnaavoq” inatsisissatut siunnersuummi § 5-mi allanneqarsimasut, taamaasillutillu aalajangiissutip allanngortinneqarnissaa siunnersuutigalugu Naalakkersuisut ASN-imik suliaqarnissaminnut pisussaataitalernissaannik.

Naalakkersuisut oqaaseqaataat

Qaammat aggustusi 2020 Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5 27. marts 2013-imeersoq sanaartugassat avatangiisinut sunniutaannik kiisalu avatangiisinut nakkutilliinissamut aningaasartuutissat pillugit (ASN-imut nalunaarut) naapertorlugu suliniut ASN-iliornissamik pisussaaffiliinera aalajangiussimavaat. Taamaattumik suliniut pilersinneqartinnagu suliniutit avatangiisinut sunniutissai sukumiisumik nalilersuiffigineqassapput (matumani ASN-nalunaarusiamik taallugu) Ramsar-piffik Naternaq aammalu tunngavit aallunneqarsimasoq. Maannamut Naalakkersuisoqarfik Nukissiorfinnit (sanaartortitsisoq) suliniummut killiliissutinik nassiussinissaa utaqqimaarneqarpoq (Terms of Reference) ASN-ingerlaaseq akuersissutigineqareersimatillugu ingerlanneqarsinnaalerumaarmat. ASN-imut nalunaarut sap. ak. 8-ni tamanut tusarniutigineqassaaq, tassangaanniillu Naalakkersuisunit suliniut

akuerineqassanersoq aalajangiiffigineqarluni. ASN-imut nalunaarut pisinnaatitsissutigineqassappat malittarisassanik malitseqartinneqassaaq, matumani avatangiisinut innarliisinnaanissat ingalassimatinniarlugu.

Oqaasertaliussaq ”taamaasinnaavoq” avatangiisinut inatsimmi nr. 9 22. novemberi 2011-imeersoq avatangiisinut illersuinissaq pillugu Inatsisartut Inatsisaat naapertorlugu suliniutip ASN-imut pisussaaffeqarneranik allannguinngilaq. § 5 paatsoortoqarnissaa pinngitsoorniarlugu peerneqarpoq.

Peqatigiiffiit oqartussaaffiit assigisaallu akissuteqaataasa ataatsimut takussutissiarineqarneri
Inatsisissatut siunnersuut tamanut tusarniaassutigineqarsimavoq 18. maaji 2021 tassani akissuteqarsinnaanermut piffissaliunneqarluni 18. juuni 2021. Siunnersuut www.naalakkersuisut.gl tusarniaanermi quppernermi saqqummiunneqarsimavoq ullulerneqarluni 18/6 2021.

Siunnersuummut tusarniaaneq toqqaannartumik ataani taakkartorneqartunut nassiunneqarsimavortaaq:

Avannaata Kommunia

Kommune Qeqertalik

Qeqqata Kommunia

Kommuneqarfik Sermersooq

Kommune Kujalleq

KANUNUPE

SIK (Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat)

Grønlands Erhverv (GE)

Mittarfeqarfiit

Royal Arctic Line A/S

Asiaq

Grønlandsbanken A/S

BankNordik

Visit Greenland

Transparency Greenland

WWF Greenland

KNAPK

Grønlands Naturinstitut

Timmiaq

KNI

Grønlands Nationalmuseum & Arkiv

Ataani taakkartorneqartunit tusarniaanermi akissuteqaatisisoqarsimavoq

- Flemming Hybholt
- Grønlands Erhverv (GE)

- Qeqqata Kommunia
- Timmiaq